

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena instytucjonalna)

na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Medycznego w Łodzi dokonanej w dniach 22-24 lutego 2016 r. przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. n. med. Bożena Czarkowska-Pączek, członek PKA

członkowie:

- 1. dr hab. Mieczysław W. Socha, ekspert ds. jakości PKA**
- 2. prof. dr hab. Krystyna Sztefko, członek PKA**
- 3. prof. dr hab. Maria Chomyszyn-Gajewska, ekspert PKA**
- 4. mgr Jakub Koziol, ekspert ds. formalno-prawnych,**
- 5. mgr Jerzy Szpringer, ekspert PKA, przedstawiciel pracodawców**
- 6. dr Kazimierz Kubiak, ekspert PKA, przedstawiciel pracodawców, obserwator wskazany przez pracodawców**
- 7. mgr Anna Mrozowska, ekspert PKA ds. doktorantów**
- 8. Mateusz Prucnal, ekspert PKA ds. studenckich**

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena instytucjonalna przeprowadzona została na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Medycznego w Łodzi po raz pierwszy, z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej, w ramach harmonogramu prac przyjętego przez Prezydium PKA na rok akademicki 2015/2016. Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą dotyczącą ocen instytucjonalnych dokonywanych przez Polską Komisję Akredytacyjną, a poprzedzona była pozytywną oceną jakości kształcenia dokonaną przez PKA na podstawie przepisów obowiązujących do 30 września 2011 roku, na kierunkach lekarskim w 2011 r. i lekarsko-dentystycznym w 2009 r.

Raport Zespołu Oceniającego opracowano w oparciu o dokumentację przedstawioną w toku wizytacji, ocenę zaplecza naukowo-dydaktycznego, jak również spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, nauczycielami akademickimi, pracownikami administracyjnymi, pracodawcami, doktorantami oraz studentami.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY INSTYTUCJONALNEJ

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	Wyróżniają- -co	w pełni	Znaczą- co	Częścio- -wo	Niedostatecz- nie
1. Zgodność działania jednostki z misją i strategią rozwoju uczelni		X			
2. Funkcjonowanie i doskonalenie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia		X			
3. Efektywność polityki kadrowej realizowanej w jednostce		X			
4. Zapewnienie rozwoju bazy dydaktycznej i naukowej ¹ zgodnie ze strategią rozwoju jednostki		X			
5. Współdziałanie z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, współpraca z krajowymi i zagranicznymi instytucjami akademickimi i naukowymi		X			
6. Funkcjonowanie systemu wsparcia studentów i doktorantów		X			
7. Jakość kształcenia na studiach doktoranckich		X			
8. Jakość kształcenia na studiach podyplomowych			X		

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, tytuł i stopień naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz tytuł i stopień w zakresie sztuki.

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

W odpowiedzi na Raport, Uczelnia zadeklarowała wprowadzenie zmian w wewnętrznym systemie zapewnienia jakości kształcenia sugerowanych w Raporcie z wizytacji. Uczelnia nie ustosunkowała się do uwag dotyczących studiów podyplomowych, dlatego nie zaistniały przesłanki do zmiany oceny kryterium nr 8.

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny					

1. Zgodność działania jednostki z misją i strategią rozwoju uczelni

1.1 Jednostka rozpoznaje swoją rolę i pozycję na rynku edukacyjnym oraz w otoczeniu społeczno-gospodarczym i wykorzystuje tę wiedzę do określenia w strategii rozwoju celów i wyznaczenia priorytetów.

1.2 Jednostka określiła i realizuje politykę jakości kształcenia, zgodną z misją i strategią rozwoju uczelni, sprzyjającą doskonaleniu procesu kształcenia na wszystkich kierunkach studiów, poziomach, profilach i formach realizowanego kształcenia. *

1.3 Jednostka monitoruje realizację strategii, mając na względzie efektywne wykorzystanie potencjału naukowego, dydaktycznego i materialnego w celu pomnażania osiągnięć w zakresie określonych celów strategicznych.

1.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w dziedzinach nauki związanych z kierunkami studiów o profilu ogólnoakademickim oraz/lub w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, w których prowadzone są studia doktoranckie, a także uwzględnia wyniki tych badań w procesie kształcenia na wszystkich realizowanych poziomach studiów. *

Ocena spełnienia kryterium nr 1 – w pełni

Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi

1.1 Uniwersytet Medyczny w Łodzi powstał w roku 2002 w wyniku połączenia Akademii Medycznej i Wojskowej Akademii Medycznej. Wydział Lekarski z Oddziałem Stomatologicznym prowadzi studia na kierunku lekarskim i lekarsko dentystycznym (jednolite studia magisterskie o profilu praktycznym) oraz na kierunku techniki dentystyczne (studia I stopnia o profilu praktycznym oraz studia II stopnia o profilu ogólnoakademickim, na które rekrutacja odbyła się po raz pierwszy w roku akademickim 2015/2016). Wydział Lekarski z Oddziałem Stomatologicznym prowadzi także studia podyplomowe „Elementy metodologii badań empirycznych w medycynie i zastosowania statystyki w badaniach biomedycznych” oraz realizuje studia III stopnia stacjonarne i niestacjonarne.

Uniwersytet Medyczny w Łodzi jest znaczącą uczelnią medyczną kształcąca kadry medyczne na wysokim poziomie w oparciu o badania naukowe. Wizytowany Wydział Lekarski z Oddziałem Stomatologicznym ma kategorię naukową A. Uczelnia, a także Wydział ma znaczącą współpracę zagraniczną zarówno z zakresu edukacji jak i działalności naukowej. Uczelnia, a także Wydział świadczy również usługi medyczne w szpitalach klinicznych i innych jednostkach ochrony zdrowia. Ponadto, współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie stałego doskonalenia oferty edukacyjnej, a także poprzez udział w szeregu akcji promujących zdrowy styl życia i działania profilaktyczne w stosunku do wielu chorób.

Wydział Lekarski z Oddziałem Stomatologicznym dobrze identyfikuje swoją pozycję jednej z wiodących jednostek w kraju w zakresie kształcenia lekarzy i stomatologów, a także techników dentystycznych oraz w zakresie działalności naukowo-badawczej. Wiedza w tym zakresie jest podstawą do określania celów strategicznych Uczelni i Wydziału. Strategia Wydziału przedstawiona ZO PKA jest w pełni spójna ze strategią Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Cele strategiczne są sformułowane w 4 obszarach: Kształcenie, Nauka i działalność B+R, Współpraca na rzecz budowania systemu ochrony zdrowia, Zarządzanie i rozwój organizacyjny. W każdym obszarze sformułowano cele strategiczne, operacyjne i opisano działania, a także spodziewane rezultaty. ZO PKA zwraca jednak uwagę, że w strategii zabrakło takich elementów jak: źródła finansowania, wskaźniki osiągnięcia celów, terminy osiągnięcia celów, osoby odpowiedzialne za ich realizację, metody i sposoby monitorowania procesów osiągnięcia założonych celów.

1.2 Wydział Lekarski nie opracował odrębnego dokumentu precyzującego priorytety polityki jakości. Elementy polityki jakości kształcenia ujęte zostały w Misji i Strategii Wydziału Lekarskiego na lata 2016 – 2020. Celem nadrzędnym zgodnym z Misją i Strategią Uniwersytetu Medycznego jest tworzenie warunków do „budowy wysokiej kultury i jakości kształcenia”. Wyróżniono trzy cele strategiczne, poprawę procesów i efektów kształcenia, poprawę warunków studiowania oraz internacjonalizację. W ramach celów strategicznych wyodrębniono cele operacyjne, a tym przypisano

konkretne działania i oczekiwane rezultaty. Np. w ramach pierwszego celu strategicznego wyróżniono trzy cele operacyjne: lepsze programy kształcenia (3 działania), wyższy poziom zajęć i wzrost ich atrakcyjności (8 działań), powiązanie kształcenia z realizacją projektów badawczych (7 działań), dostosowanie profili kształcenia do potrzeb rynku pracy (5 działań). Oceniając pozytywnie zgodność realizowanej polityki jakości kształcenia z Misją i Strategią uczelni należy zauważyć, że w Strategii WL nie określono ścieżki dochodzenia do wysokiej kultury jakości kształcenia, nie sprecyzowano zadań rocznych, nie wskazano, w jaki sposób realizacja celów strategicznych i operacyjnych powiązana jest z kierunkami, poziomami i formami studiów.

Interesariusze zewnętrzni uczestniczą w kreowaniu i korygowaniu polityki jakości głównie w zakresie technik dentystycznych, z uwagi na mniejsze możliwości kształtowania programu studiów na kierunkach, lekarskim i lekarsko-dentystycznym, które regulowane są standardami kształcenia MNiSW oraz MZ. Podstawowym forum działania pracodawców w tym zakresie są Rady Programowe. Należy jednak brać pod uwagę również kontakty niesformalizowane oraz te, które realizują się na poziomie praktyk. Duże znaczenie przywiązuje się do informacji jakie wnosi kadra naukowo-dydaktyczna wykonująca zawód lekarza w jednostkach leczniczych. Bezpośredni kontakt z pacjentem i z problemami wynikającymi z prowadzonej praktyki lekarskiej wywiera wpływ na treści wzmacniając te elementy, które przynależą do zawodu.

1.3 Przedstawiona przez Wydział Lekarski Strategia rozwoju dotyczy lat 2016-2020. W Strategii Jednostki nie przedstawiono metod monitorowania realizacji celów operacyjnych prowadzących do realizacji celów strategicznych. Ocena funkcjonowania WL przez ZO PKA pozwala na stwierdzenie, że zaplanowane cele są realizowane. Jednak zaleca się uzupełnienie Strategii WL i określenie planowanych terminów osiągnięcia celów, źródeł finansowania, wskaźników osiągnięcia celów, osób odpowiedzialne za ich realizację, metod i sposobów monitorowania procesów osiągnięcia założonych celów.

1.4. Polityka naukowa WL jest spójna z jego celami strategicznymi. Obecnie WL ma kategorię naukową A. Wydział realizuje badania naukowe w obszarze i dziedzinach wiedzy, w których prowadzone są studia na wszystkich poziomach kształcenia, w tym na studiach doktoranckich. Uczelnia wspiera rozwój naukowy pracowników i studentów, stosując różne formy tego wsparcia. Studenci biorą udział w badaniach naukowych przede wszystkim poprzez udział w kołach naukowych. Również doktoranci biorą udział w badaniach naukowych prowadzonych w jednostce, a także poza jednostką. Pracownicy, studenci i doktoranci publikują wyniki swoich prac w renomowanych czasopismach naukowych i biorą udział w konferencjach naukowych. Wyniki badań naukowych prowadzonych przez Jednostkę mają wpływ na treści kształcenia na wszystkich poziomach prowadzonych studiów.

Uzasadnienie: WL określił Strategię rozwoju na lata 2016-2020, która jest spójna ze Strategią Uczelni opracowaną na ten sam okres. Ocena funkcjonowania WL przez ZO PKA pozwala stwierdzić, że cele strategiczne są realizowane. Jednak zaleca się uzupełnienie Strategii WL i określenie planowanych terminów osiągnięcia celów, źródeł finansowania, wskaźników osiągnięcia celów, osób odpowiedzialne za ich realizację, metod i sposobów monitorowania procesów osiągnięcia założonych celów. Wydział Lekarski nie opracował odrębnego dokumentu precyzującego priorytety polityki jakości, jednak realizowana w WL polityka jakości kształcenia jest zgodna z Misją i Strategią Uczelni. Udział pracodawców w kształtowaniu i korygowaniu polityki jakości zaznacza się przede wszystkim na kierunku Techniki dentystyczne. W przypadku kierunków regulowanych: lekarskiego i lekarsko-dentystycznego, udział tych interesariuszy jest mniejszy. Rady programowe są podstawową formą współpracy z pracodawcami w tym zakresie.

WL prowadzi badania w obszarze, do którego przyporządkowano prowadzone w WL kierunku studiów na każdym poziomie kształcenia. Polityka naukowa jednostki sprzyja rozwojowi naukowemu pracowników, studentów i doktorantów.

Zalecenia:

1. **Uzupełnienie Strategii rozwoju WL o informacje dotyczące źródeł finansowania, wskaźników osiągnięcia celów, terminów osiągnięcia celów, osób odpowiedzialne za ich realizację, metod i sposobów monitorowania procesów osiągania założonych celów.**
2. **Wdrożenie mechanizmów oceny stopnia osiągnięcia zaplanowanych celów strategicznych**
3. **Określenie Polityki jakości ze wskazaniem ścieżki dochodzenia do wysokiej kultury jakości kształcenia, zadań rocznych, sposobów realizacji celów strategicznych i operacyjnych powiązanych z kierunkami, poziomami i formami studiów.**

2. Funkcjonowanie i doskonalenie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

2.1. Jednostka posiada spójny system wewnętrznych regulacji, normujących funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz jego doskonalenie, zgodny ze strategią jednostki, polityką jakości oraz powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, określających: *

2.1.1 zakres działania oraz cele wewnętrznego systemu zapewniania jakości,

2.1.2 przejrzystą strukturę organizacyjną oraz przydział odpowiedzialności i uprawnień, *

2.1.3 udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w zapewnianiu jakości kształcenia,

2.1.4 kluczowe procesy w obszarze kształcenia oraz procedury i narzędzia odnoszące się do monitorowania, oceny i doskonalenia jakości kształcenia, jak również systemu. *

2.2 Wewnętrzne procedury zapewniania jakości kształcenia mają charakter kompleksowy, przeciwdziałają powstawaniu zjawisk patologicznych i umożliwiają monitorowanie, ocenę i doskonalenie jakości zidentyfikowanych procesów, w szczególności w zakresie:

2.2.1 projektowania, zatwierdzania, okresowego przeglądu programów oraz oceny realizacji zakładanych efektów kształcenia na studiach pierwszego stopnia, studiach drugiego stopnia, jednolitych studiach magisterskich, studiach trzeciego stopnia i studiach podyplomowych, *

2.2.2 udziału przedstawicieli rynku pracy, w tym pracodawców w określaniu i ocenie efektów kształcenia, *

2.2.3 rekrutacji kandydatów, oceny postępów studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych oraz wykorzystania wyników monitorowania losów absolwentów w celu oceny efektów kształcenia na rynku pracy, a także zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

2.2.4 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia oraz realizowanej polityki kadrowej, *

2.2.5 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej, a także środków wsparcia dla studentów i doktorantów,

2.2.6 zarządzania informacją dotyczącą procesu kształcenia, tj. sposobu gromadzenia, analizowania i wykorzystywania stosownych informacji w zapewnianiu jakości kształcenia,

2.2.7 publicznego dostępu do realizowanej polityki jakości kształcenia, aktualnych i obiektywnie przedstawionych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów.

2.3 Jednostka monitoruje funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, dokonuje systematycznej oceny jego skuteczności, a wyniki wykorzystuje do doskonalenia polityki jakości i budowy kultury jakości kształcenia.

Ocena stopnia spełnienia kryterium 2 - w pełni

Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi

2.1.1 Zakres działania i cele obecnie funkcjonującego Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (dalej USZJK) oraz wydziałowych systemów zapewniania jakości kształcenia (WSZJK) zdefiniowano w Uchwale nr 431/2015 Senatu UM z dnia 24 września 2015 r. Są one zbieżne z celami systemu zapisanymi w Uchwale Senatu nr 391/2011 z dnia 28 czerwca 2011 r., oraz Uchwale Senatu nr 32/2012 z dnia 25 października 2012 r. Zgodnie z zapisami Uchwały 431/2015 system swoim działaniem obejmuje kształcenie na studiach pierwszego i drugiego stopnia, jednolitych studiach

magisterskich oraz studiach doktoranckich, nie obejmuje zaś studiów podyplomowych. Cele WSZJK określono w § 7 Uchwały 431/201. Należą do nich: doskonalenie kształcenia, wspomaganie polityki kadrowej, kształtowanie postaw pro jakościowych oraz budowanie kultury jakości, motywowanie pracowników i studentów do doskonalenia jakości kształcenia i samokształcenia, informowanie Rektora o działalności dydaktycznej i osiągniętych efektach kształcenia, a także podnoszenie konkurencyjności i atrakcyjności oferty Uniwersytetu w kraju i zagranicą. Powyższe cele są zgodne z celami polityki jakości zapisanymi w Misji i Strategii WL. Wskazują także na rolę WSZJK w realizacji celów strategicznych.

2.1.2 Obecna struktura organizacyjna uczelnianego (USZJK) i wydziałowego systemu zapewniania jakości (WSZJK) określona została w Uchwale Senatu nr 431/2015 z grudnia 2015 r. Zgodnie z § 3 Uchwały strukturę podmiotową systemu zapewnienia jakości kształcenia tworzą: prorektor odpowiedzialny za kształcenie na studiach wyższych oraz studiach doktoranckich, Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (UZZJK), Wydziałowe Zespoły ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Specjalista ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (poprzednio specjalista ds. systemu zapewniania jakości kształcenia). Specjalista pełni funkcje administracyjne i organizacyjne w ramach opisywanego systemu i między innymi koordynuje działania związane z tworzeniem ogólnouczelnianych ankiet, udostępniania ich wyników oraz nadzoruje sporządzanie raportów z ich realizacji. Specjalista opracowuje także od strony formalnej procedury, zarządzenia związane z zapewnieniem jakości w Uczelni. Stanowisko specjalisty jest obecnie nieobsadzone. Jego zadania realizuje Biuro Obsługi Studiów. Szczegółowy przydział zadań i uprawnień określono w Regulaminie pracy UZZJK oraz Wydziałowych Zespołów ZJK, który stanowi Załącznik do w/w Uchwały. UZZJK w szczególności opracowuje politykę systematycznego doskonalenia jakości kształcenia w Uniwersytecie i procedury odnoszące się do: zatwierdzania i okresowego programów kształcenia i efektów kształcenia, sposobu oceny studentów i doktorantów, doskonalenia jakości i rozwoju kadry dydaktycznej, przeglądów zasobów wspierających kształcenie studentów i doktorantów, gromadzenia opracowania, analizy, interpretacji oraz wykorzystania danych dotyczących działalności dydaktycznej i jej efektów, zasad działania systemów informatycznych oraz gromadzenia i wykorzystania informacji dotyczących kształcenia w Uniwersytecie. UZZJK ma również inicjować działania zmierzające do doskonalenia jakości kształcenia oraz określać sposób publikowania informacji o działalności dydaktycznej Uczelni.

Na szczeblu wydziałowym w strukturze organizacyjnej WSZJK kluczową rolę w realizacji polityki jakości, obok Dziekana, Rady Wydziału, pełni WZZJK. Na Wydziale Lekarskim został powołany na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 26.06.2012 r., następnie 24 września 2013 r. wyodrębniono WZZJK na kierunku lekarskim i lekarsko dentystycznym (dokumentu o powstaniu takiego Zespołu nie przedstawiono w trakcie wizytacji, dostarczono jedynie wyciąg z protokołu RWL z dnia 24 września 2014 o uzupełnieniu składu tego Zespołu o przedstawicieli studentów). Dwunastego maja 2015 r. na posiedzeniu RWL powołano WZZJK na kierunku „techniki dentystyczne”. Należy zwrócić uwagę, że utworzenie w ocenianej Jednostce trzech Wydziałowych Zespołów dla każdego z kierunków studiów prowadzonych przez Wydział jest odosobnioną praktyką, ponieważ na pozostałych wydziałach Uczelni funkcjonują ogólnowydziałowe ZZJK, skupiające przedstawicieli kierunków studiów prowadzonych przez dany wydział. Co prawda § 6 ust. 2 Uchwały 431/2015 pozwala w ramach Wydziałów, w których strukturze znajdują się oddziały (w ocenianej Jednostce funkcjonuje Oddział Stomatologiczny) powołanie Zespołu w ramach oddziału, to opisana struktura nie spełnia wymagań przytoczonej regulacji. Ekspertom PKA nie przedstawiono merytorycznego uzasadnienia utworzenia trzech zespołów, wskazując tylko na specyfikę kierunków studiów. WZZJK odpowiada za projektowanie dydaktyki na Wydziale, dokonuje przeglądu realizacji programów kształcenia, w tym dokonuje oceny okresowej prowadzących zajęcia, przeprowadza badania ankietowe opinii studentów i doktorantów, przeprowadza hospitacje zajęć dydaktycznych. WZZJK dokonuje także przeglądu

systemu oceniania studentów i doktorantów. Wydziałowe Zespoły ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia zobowiązano do planowania i realizacji działań naprawczych, modyfikujących i uzupełniających dotyczących doskonalenia jakości kształcenia oraz sporządzania raportów zawierających wnioski/zalecenia/rekomendacje.

Na Wydziale Lekarskim funkcjonują również Rady Programowe (odrębne dla każdego kierunku), których posiedzenia odbywają się raz w semestrze. Ich zadaniem jest analizowanie zagadnień związanych z dydaktyką i ustalanie terminów sesji egzaminacyjnych. Kompetencje wspomnianych Rad w znacznym stopniu pokrywają się działaniem WZZJK, które dokonują przeglądu procesu projektowania dydaktyki i przeglądu realizacji programów kształcenia. Dla każdego kierunku studiów Dziekan Wydziału Lekarskiego powołał Rady Pedagogiczne. Rada pedagogiczna jest organem doradczym i opiniodawczym Dziekana w zakresie wszystkich spraw związanych z procesem dydaktyczno-wychowawczym i sytuacją socjalno-bytową na danym roku studiów.

2.1.3 Aktualny skład UZZJK określa Zarządzenie Rektora nr 93/2012 dnia 6 października 2012 z (z późn. zm.). Zwraca uwagę radykalna wymiana osobowa składu w 2015 r., z dawnego składu pozostało zaledwie 2 członków. Interesariusze wewnętrzni wpływają na jakość kształcenia bezpośrednio, jako uczestnicy procesu kształcenia, podejmujący decyzje w tym obszarze oraz pośrednio na kształt WSZJK jako członkowie ciał kolegialnych. W skład WZZJK wychodzą przedstawiciele nauczycieli akademickich prowadzący zajęcia na kierunkach studiów, a także przedstawiciele studentów i doktorantów (ci ostatni na kierunku lekarskim i lekarsko – dentystycznym). Ponadto udział studentów i doktorantów w zapewnieniu jakości realizowany jest poprzez anonimową ankietę ogólnouczelnianą. Funkcjonujący system jest dla nich zrozumiały i przejrzysty. Warto jednak zaznaczyć, że nie wszyscy przedstawiciele studentów delegowani do organów kolegialnych uczestniczą w ich pracach. W trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA stwierdzili oni, że wynika to z faktu, że nie są przekonani do skuteczności tego typu rozwiązań. W ich opinii najlepszym mechanizmem uczestnictwa w procesie zapewniania jakości są bieżące nieformalne konsultacje z Dziekanem ds. studenckich. W proces zapewniania jakości włączani są także absolwenci, którzy wypełniają ankietę oceniającą poziom satysfakcji ze studiów. Pierwsze badanie wykonywane jest po 6-8 miesiącach, a następne po 3 i 5 latach po ich ukończeniu. Pracodawcy wchodzą w skład Rad Programowych, współpracują z Wydziałem w realizacji praktyk zawodowych, są konsultantami przy okazji tworzenia nowych kierunków i zmian programowych. Bardziej aktywna i bezpośrednia współpraca z przedstawicielami firm ma miejsce na kierunku techniki dentystyczne. Wkład interesariuszy zewnętrznych w doskonalenie jakości byłby pełniejszy, gdyby stworzono formalną płaszczyznę współpracy np. w postaci wydziałowej Rady Konsultacyjnej i zapewniono udział ich przedstawicieli w WZZJK.

2.1.4 W Uniwersytecie Medycznym zidentyfikowano kluczowe obszary kształcenia i przypisano im stosowne procedury. ZO PKA okazało projekt najnowszego wykazu 11 procedur WSZJK na wydziale i badania jego efektywności. W katalogu tym znalazły się następujące procedury: system organizacji przekazywania informacji i sprawozdawczości WSZJK, oceny zgodności planów studiów z ich programami, projektowania i wprowadzania zmian w programach kształcenia, oceny jakości prac dyplomowych, analizy koncepcji kształcenia, sylwetki absolwenta i programów nauczania pod kątem zgodności z KRK, organizacji im ocenie sesji egzaminacyjnych, stosowania punktów ECTS, efektywności kończenia studiów i odsiewu, zmian w zasadach im procedurach doskonalenia jakości procesu dydaktycznego, hospitacji zajęć dydaktycznych, badania obszarów kształcenia i efektywności wdrażanych zmian projakościowych. W obecnie funkcjonującym systemie zrezygnowano z jednej procedury, która poprzednio obowiązywała wydziały do przeprowadzania, nie rzadziej niż raz na trzy lata, analizy porównawczej programów oraz jakości w Uczelni oraz innych polskich uczelniach publicznych o tym samym profilu. W opinii ekspertów PKA ta praktyka powinna być zachowana.

Według § 9 Uchwały nr 431/2015 do zadań WZZJK należy podejmowanie działań w zakresie procedur, określających sposoby realizacji założeń i celów Wydziału. Rada Wydziału Lekarskiego w czerwcu 2015 r. zatwierdziła 4 procedury związane z oceną procesu dydaktycznego na kierunku lekarskim: oceny zgodności planu studiów z ich programem (w dokumencie używana jest nazwa „kontrola siatek zajęć z planem studiów”), projektowania i zatwierdzania programu kształcenia, hospitacji zajęć dydaktycznych, organizacji i przebiegu sesji egzaminacyjnej. WZZJK analizuje system oceniania studentów, przeprowadzanie egzaminów dyplomowych. Na Wydziale prowadzona jest okresowa ocena pracowników, badania ankietowe opinii studentów i doktorantów oraz hospitacje zajęć. Wydziałowy Zespół przygotowuje wnioski z realizacji procedur w formie pisemnej oraz propozycje działań w zakresie poprawy jakości kształcenia na kolejny rok akademicki i przedstawia je do 15 października danego roku Uczelnianemu Zespołowi.

2.2.1 Problematyka projektowania, przeglądów i zmian w programach i efektach kształcenia uregulowana została trzema uchwałami Senatu UM (nr 13/2012 z 25 września 2012, nr 247/2014 z 27 lutego 2014 r., nr 496/2015 z dnia 28 września 2015 r.) obejmującymi wszystkie stopnie kształcenia. Na tej podstawie opracowano procedury dla kierunku lekarskiego zatwierdzone przez Radę Wydziału Lekarskiego w czerwcu 2015 r. Zgodnie z Regulaminem UZZJK oraz WZZJK z grudnia 2015 r., ten ostatni zobowiązany jest raz w roku (a UZZJK nie rzadziej niż co dwa lata) dokonać analizy koncepcji i zakładanych efektów kształcenia, programów studiów oraz metod dydaktycznych pod kątem spójności i tożsamości danego kierunku studiów oraz zgodności z KRK. Merytorycznej analizy treści programowych poszczególnych przedmiotów dokonują kierownicy katedr i zakładów wspólnie z prowadzącymi zajęcia, wykorzystując wyniki ankiet ogólnouczelnianych oraz hospitacji. WZZJK dokonuje corocznej oceny przedmiotów podstawowych i kierunkowych, realizacji praktyk zawodowych. W kartach praktyk zawodowych opracowanych odrębnie dla każdego roku i kierunku znajduje się specyfikacja zakładanych efektów jakie praktykant powinien uzyskać. Po odbyciu całego cyklu praktyk sporządzany jest raport podsumowujący ich realizację, który trafia do Dziekana wizytowanej jednostki. Raport ten może być wykorzystany do wniesienia korekt w programie praktyk. Z analizy 15 sprawozdań WZZJK wynika, że wykonuje on swoje zadania dotyczące programów studiów. Propozycje zmian w programach opracowuje Rada Programowa i po konsultacji z Samorządem Studenckim przekazuje do akceptacji WZZJK, ten po zatwierdzeniu przedstawia je Radzie Wydziału.

W trakcie spotkania z ZO PKA, studenci stwierdzili, że w ich opinii procedura zapewniania jakości kształcenia dotycząca programów kształcenia zapewnia ich wpływ na zmiany programowe. Wynika to z faktu, że są oni włączeni do odpowiednich komisji ds. zapewniania jakości kształcenia i mogą na bieżąco zgłaszać swoje uwagi w trakcie projektowania, zatwierdzania, okresowych przeglądów programów oraz ocenie realizacji zakładanych efektów kształcenia. Eksperti PKA podzielają tę opinię.

Weryfikacja osiągniętych efektów kształcenia dokonuje się na kilku poziomach i w rozmaitych formach. Dotyczy efektów kształcenia przedmiotowych oraz przypisanych do praktyk. Całościowa ocena efektów kształcenia ma miejsce podczas egzaminów dyplomowych i podczas oceny pracy dyplomowej. Praca dyplomowa przygotowawana jest tylko na kierunku technik dentystycznych. Opracowano Regulamin zdawania egzaminów trójstopniowych oraz egzaminów testowych i wydziałową procedurę organizacji i przebiegu sesji egzaminacyjnej. Na uznanie zasługuje wdrożenie trójstopniowego systemu egzaminowania z przedmiotów klinicznych na VI roku, który obejmuje test i egzamin kliniczny (praktyczny i ustny). Egzaminy testowe przeprowadzane są w Centralnym Ośrodku Egzaminacyjnym Wydziału Lekarskiego. Wydział przywiązuje dużą wagę do kształtowania kompetencji społecznych przyszłych lekarzy. Egzaminy dyplomowe mogą być przeprowadzane w formule egzaminu otwartego. Ocenę realizacji efektów kształcenia w zakresie nowej wiedzy, umiejętności i kompetencji oceniają studenci w ankietach ewaluacyjnych. Przygotowywana jest ankieta oceny studentów przez pracowników. Efekty kształcenia porównuje się także z efektami

uczenia się nabytymi w ramach wyjazdów studentów na uczelnie zagraniczne. Raz w roku analizowana jest prawidłowość przeprowadzania egzaminów dyplomowych, ECTS, zasad oceniania prac dyplomowych, skuteczności kończenia studiów, skali i przyczyn odsiewu. Ocena tematyki i jakości prac dyplomowych przeprowadzana jest raz na dwa lata przez WZZJK.

Tak częste analizy programów studiów wynikają, według rozmówców ZO PKA, ze zmienności programów kształcenia: stare standardy, projekt SUKCES w ramach którego „odchudzone” programy studiów, wdrożenie KRK, skrócenie studiów na kierunku lekarskim do 5 lat, a następnie ich poszerzenie o jeden rok praktycznego kształcenia klinicznego. Ostateczną formą weryfikacji nabytych efektów kształcenia na kierunku lekarskim i lekarsko-dentystycznym jest LEK (Lekarski Egzamin Końcowy) i LDEK (Lekarsko-Dentystyczny Egzamin końcowy). Wysoka i rosnąca zdawalność tych egzaminów traktowana jest przez przedstawicieli Wydziału jako dowód poprawy jakości kształcenia.

Uchwała Rady Wydziału Lekarskiego nr 7/196 z dnia 8 listopada 2013 r. zatwierdziła plan i program studiów doktoranckich (stacjonarnych i niestacjonarnych), zawierający plan zajęć obowiązkowych, fakultatywnych, praktyk zawodowych oraz macierz efektów kształcenia. Efekty kształcenia na studiach doktoranckich w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi ustalone zostały uchwałą nr 70/2013 r. Senatu UM. Przed uchwaleniem w/w dokumentów zasięgano opinii Samorządu Doktorantów. Zarówno program, jak i efekty kształcenia są tożsame dla całej uczelni. Przyjęte procedury zapewniają ocenę stopnia realizacji zarówno etapowych, jak i końcowych efektów kształcenia. Częściowe efekty kształcenia sprawdzane są w sposób powszechnie przyjęty w uczelniach akademickich (wszystkie przedmioty kończą się egzaminem lub zaliczeniem na ocenę). Przedmioty fakultatywne zostały dobrane w taki sposób, iż realizacja programu studiów gwarantuje uzyskanie przez doktoranta wszystkich zakładanych efektów kształcenia. Efekty kształcenia i postępy w nauce oceniane są co semestr przez opiekuna naukowego/promotora, kierownika Studium Doktoranckiego analizującego sprawozdania doktorantów, recenzentów publikacji naukowych doktorantów, uczestników konferencji/kongresów naukowych, na których prezentowane są referaty doktorantów, studentów oceniających jakość zajęć dydaktycznych. Doktoranci mogą, w ograniczonym zakresie, wyrażać swoje opinie o efektach kształcenia, wypełniając ogólnouczelniane ankiety oceniające jakość dydaktyki. Wśród 7 pytań z wystandaryzowanymi odpowiedziami do wyboru, jedno pośrednio dotyczy efektów kształcenia.

Projektowanie programów studiów jak i weryfikowanie osiągniętych efektów kształcenia na studiach wszystkich stopni oraz prowadzonych kierunkach należy do silnych stron procesu kształcenia, a wdrożone rozwiązania sprzyjają doskonaleniu jego jakości i zasługują w opinii ZO PKA na wyróżnienie.

2.2.2 Konieczność uwzględniania opinii pracodawców i absolwentów w zmianach programowych mających zwiększyć zgodność zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy przewiduje wydziałowa procedura projektowania i wprowadzania zmian w programach kształcenia i organizacji studiów. Opinie interesariuszy zewnętrznych mają być pozyskiwane w drodze konsultacji. Na kierunku lekarskim i stomatologicznym możliwości modyfikacji programów są jednak, z uwagi na regulacje państwowe, silnie ograniczone. Głównym forum, na którym pracodawcy wyrażają swoje sugestie programowe są Rady Programowe. Wspomiana specyfika kształcenia objętego systemem regulacji prawnej ogranicza kompleksowość oraz pełny zakres przeglądu programów kształcenia. Należy jednak stwierdzić że zarówno systematyczność spotkań oraz analiza informacji i opinii wnoszonych tą drogą nie budzi zastrzeżeń. Udział interesariuszy zewnętrznych w ocenie realizowanych efektów kształcenia polega na obserwacji oraz prowadzeniu opieki nad studentami odbywającymi praktyki. Szczególnej weryfikacji podlegają efekty kształcenia w zakresie umiejętności oraz kompetencji zawarte w karcie praktyk. Silniejszy wpływ pracodawców widać natomiast na

kierunku techniki stomatologiczne (dostarczają najnowszych materiałów, technologii, sprzętu a także uczestniczą w realizacji procesu dydaktycznego) oraz na studiach podyplomowych. Te ostatnie zaprojektowano a także są realizowane w ścisłej współpracy z firmą STATSOFT.

Pracodawcy obecni na spotkaniu z ekspertami PKA określili współpracę jako wzorcową, pozytywnie ocenili demonstrowane przez absolwentów Wydziału umiejętności i kompetencje. Z dostarczonej listy pracodawców, z którymi współpracuje Wydział Lekarski wynika, że są nimi osoby pełniące funkcje zarządcze w jednostkach ochrony zdrowia. Udział pracodawców w procesie tworzenia koncepcji kształcenia potwierdzają protokoły WZZJK zawierające komentarze do wnoszonych przez pracodawców głosów. Przewidywane jest ankietowanie opiekunów stażystów i praktyk. Regulamin UZZJK przewiduje okresową ocenę współpracy z pracodawcami.

2.2.3 System naboru kandydatów na studia spełnia wymogi ustawowe i zorientowany jest na przyjęcia najlepszych kandydatów. Regulamin studiów przewiduje możliwość organizowania, w procesie rekrutacji, sprawdzianów w języku obcym. Ogólne zasady oceniania studentów zawarte są w regulaminie studiów. Problematyka ta została również podjęta w rozdziale IV Regulaminu pracy UZZJK i WZZJK. Kryteria oceniania studentów określone są przez zakłady i katedry. Koordynatorzy przedmiotów dbają o porównywalność wymogów, jakie trzeba spełnić, aby zaliczyć dany przedmiot. Systematycznie prowadzona jest ocena postępów studentów przez Rady Pedagogiczne (także przez WZZJK), w tym skali i przyczyn odsiewu. Na uznanie zasługuje systematyczna analiza ocen, treści pytań egzaminacyjnych i eliminowanie tzw. pytań „łatwych”. WZZJK, rekomendując zwiększenie liczby pytań trudniejszych w testach, wpływa na poprawę jakości osiąganych efektów uczenia się.

Uchwała nr 380/2015 r. Senatu UM w Łodzi ustala zasady rekrutacji na studia III stopnia w roku akademickim 2015/16. Corocznie, zgodnie z art. 196 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, uchwalane są warunki i tryb rekrutacji na studia doktoranckie. Procedury związane z procesem rekrutacji należy uznać za kompleksowe. Przed przyjęciem na studia opiekun naukowy w składanym wniosku oświadcza, że doktorantowi zapewnione zostaną środki na badania naukowe oraz wskazuje ich źródło. Samorząd Doktorantów ma prawo delegować obserwatora na rozmowy rekrutacyjne. Ogólne zasady oceniania doktorantów i weryfikacji efektów kształcenia określa Regulamin studiów doktoranckich w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi. Oceny postępów dokonują przede wszystkim opiekun naukowy/promotor, nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia oraz kierownik studiów doktoranckich. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym uczestnicy studiów trzeciego stopnia pozytywnie wypowiedzieli się na temat sposobu oceny w zakresie postępów w realizacji programu studiów zarówno w pracy naukowej jak i w powierzonych obowiązkach dydaktycznych. ZO podziela tę opinię częściowo. Słabością systemu oceniania doktorantów jest bowiem brak kompleksowych procedur i narzędzi umożliwiających weryfikację skuteczności przyjętych rozwiązań. Doktorantom nie stworzono możliwości oceny stosowanych zasad oceniania.

Badaniem Losów Zawodowych Absolwentów zajmuje się od 2010 r. Akademickie Biuro Karier (ABK). Celem głównym jest dostarczenie informacji o jakości kształcenia i uzyskanych kwalifikacji z perspektywy absolwenta, ocena zdobytej w trakcie kształcenia wiedzy, umiejętności oraz kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu. Badanie pozwala także ustalić status absolwenta na rynku pracy. W trakcie badania wykorzystuje się anonimową ankietę internetową, także w wersji anglojęzycznej. Absolwent ocenia znajomość wiedzy ogólnej i specjalistycznej oraz 11 umiejętności przed i po studiach. Absolwenci oceniają także realizację procesu dydaktycznego, warunki studiowania i jakość obsługi studentów. Zwrotność ankiet kształtuje się na poziomie 30%, co nakazuje ostrożność w wykorzystywaniu wyników w polityce kształcenia. ABK opracowuje raporty z badań dla absolwentów poszczególnych wydziałów. Kierownictwo Wydziału promuje działania zmierzające do

zwiększenia liczby wypełnianych ankiet. Z lektury raportu dla WL wynika, że przeanalizowano dane na poziomie kierunków. Zwraca uwagę wysoka zatrudnialność absolwentów WL, zwłaszcza kierunku lekarskiego. Wydział Lekarski wykazuje zainteresowanie pozyskanymi wynikami, które są udostępniane studentom i poddawane analizie. Akademickie Biuro Karier prowadzi na swojej stronie również zakładkę dedykowaną pracodawcom oraz umieszcza informacje o formach wsparcia studentów w ich wchodzeniu na rynek pracy. ZO uważa, że badania losów absolwentów prowadzone są rzetelnie, natomiast sposób prezentacji ich wyników mógłby być bardziej przydatny dla polityki poprawy jakości kształcenia, gdyby w podsumowaniu zamieszczano propozycje zmian w procesie kształcenia.

2.2.4 Zapewnianie wysokiej jakości kadry naukowo-dydaktycznej stanowi jeden z celów strategicznych Uczelni i Wydziału. Dla jego realizacji wykorzystywane są narzędzia przewidziane w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym, takie jak: konkursy przy przyjęciach nowych pracowników, okresowe oceny nauczycieli akademickich, wyniki oceny kadry dydaktycznej i administracyjnej dokonywane przez studentów, doktorantów i słuchaczy, a także wyniki hospitacji. W ocenie okresowej uwzględnia się dorobek naukowy, dydaktyczny (w tym kształcenie kadr naukowych) potwierdzany opiniami studentów oraz hospitujących, a także osiągnięcia organizacyjne i zawodowe. Szczegółowe kryteria zawarte są w Statucie UM. Indagowani na tę okoliczność nauczyciele akademicy stwierdzali, iż dominuje kryterium pierwsze tj. wyniki pracy naukowo-badawczej.

W ankiecie oceniającej prowadzących zajęcia studenci odpowiadają na siedem 7 pytań z wystandaryzowanymi odpowiedziami i jedno otwarte. W trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA studenci wypowiadali się bardzo pozytywnie na temat całego procesu, ponieważ w ich opinii daje on możliwość wpływu na jakość. Po opracowaniu ankiet przygotowywana jest prezentacja podsumowująca wyniki, która trafia do Władz Wydziału Lekarskiego UM w Łodzi. Wydziałowy Samorząd Studentów zachęca studentów do wypełniania ankiet. Regulacje wewnętrzne nie zapewniają automatycznego dostępu do wyników ankietyzacji ocenianym zainteresowanym osobom, w tym studentom. Zgodnie z zarządzeniem 18/2014 z 11 marca 2014 r. Rektora UM udostępnienie wyników innym osobom niż zainteresowani nauczyciele oraz przełożeni wymaga zgody Prorektora ds. kształcenia. Z przeprowadzonych rozmów wynika, że przedstawiciele studentów w WZZJK przedstawiają krótkie podsumowanie ankietyzacji w trakcie spotkań ze starostami, którzy przekazują te informacje poszczególnym rocznikom. Zatem wszyscy studenci mają możliwość zapoznania się z wynikami ankietyzacji. Brakuje szczegółowej informacji zwrotnej o wynikach ankietyzacji poszczególnych zajęć i stosowanych mechanizmach naprawczych. Przygotowanie merytoryczne kadry dydaktycznej jest oceniane w ankiecie przez absolwentów.

Doktoranci mają możliwość oceny kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na studiach trzeciego stopnia na podstawie Uchwały nr 210/2013 z dnia 28 listopada 2013 r. Senatu UM w sprawie zatwierdzenia trybu przeprowadzenia anonimowej ankiety ogólnouczelnianej dla doktorantów Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (ze zm.) oraz Uchwały nr 308/2014 z dnia 26 czerwca 2014r. w sprawie: zatwierdzenia trybu przeprowadzania anonimowej ankiety dla studentów i doktorantów Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, oceniającej jakość pracy pracowników działów administracyjnych związanych z bezpośrednią obsługą studentów i doktorantów (ze zm.). Pytania w kwestionariuszu ankietowym sformułowane zostały w sposób zrozumiały i dotyczą problematyki zajęć, sposobu prowadzenia zajęć, postawy prowadzącego, organizacji zajęć. Kwestionariusz przewiduje miejsce na dodatkowe uwagi ankietowanego. Ankieta ta jednak nie różni się od wypełnianej przez studentów, zatem nie w pełni odzwierciedla specyfikę kształcenia na III poziomie. Opracowanie wyników ankietyzacji przedstawiane jest Władzom Uczelni, Wydziału i Kierownikom Jednostek. Doktoranci mogą zapoznać się jedynie z syntetycznym opracowaniem ankiet dokonanego przez Specjalistę ds. Zapewniania Jakości Kształcenia.

W ocenie ZO PKA pewne racjonowanie dostępu studentów i doktorantów do wyników ewaluacji zajęć i kadry może skutkować niską zwrotnością ankiet. W sprawozdaniu z ankietyzacji za semestr zimowy 2014/2015 zamieszczono sporo krytycznych uwag studentów o sposobach prowadzenia zajęć. UZZJK zalecił między innymi przeprowadzenie szkoleń nauczycieli w zakresie komunikacji i innych umiejętności „miękkich” dla wykładowców.

WZZJK przeprowadza co najmniej raz w roku rocznie hospitacje doktorantów i osób zatrudnionych do 5 lat. Pracownicy ze stażem dłuższym hospitowani są w przypadku negatywnej oceny, sygnałów wskazujących na problemy z prowadzeniem zajęć, bądź na własną prośbę. Zgodnie z Regulaminem hospitacji zespoły hospitujące (zaleca się trójosobowe składy) oceniają 9 kompetencji wykładowcy, przypisując im punkty. Z hospitacji sporządzany jest protokół, w którym zajęcia oceniane są pod względem formalnym i merytorycznym oraz wskazywane są zalecenia dotyczące poprawy ich jakości. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci uznali to narzędzie za pomocne w doskonaleniu jakości prowadzonych przez nich zajęć dydaktycznych. Niska liczba punktów skutkuje rozmową z przełożonym, a ponownie niska ocena z dziekanem. ZO pozytywnie ocenia system hospitacji. Z uwagi na fakt, iż zajęcia dydaktyczne nauczycieli akademickich, ze stażem pracy dłuższym niż 5 lat, podlegają hospitacji w przypadku wystąpienia sytuacji szczególnie niepokojących oraz na własną prośbę nauczyciela akademickiego, zajęcia prowadzone dla doktorantów praktycznie nie są hospitowane. Należy zastanowić się nad stosowną zmianą Regulaminu hospitacji zajęć dydaktycznych celem wprowadzenia hospitacji również na zajęciach prowadzonych przez doświadczonych nauczycieli akademickich. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci ocenili pozytywnie kadrę naukowo – dydaktyczną, prowadzącą zajęcia na studiach doktoranckich oraz wspierającą proces kształcenia.

W Strategii UM przewidziano wsparcie pracowników dydaktycznych w pozyskiwaniu i transferze wiedzy na o najnowszych trendach w kształceniu. Centrum Edukacji Medycznej UML oferuje rozmaite szkolenia dydaktyczne.

Pracownicy pozytywnie ocenili system wsparcia w ich rozwoju naukowym i dydaktycznym, dofinansowanie wyjazdów na konferencje, szkolenia, przekazywanie informacji o grantach naukowo-badawczych, pomoc w ich przygotowaniu i rozliczeniu.

Uchwała nr 308/2014 z dnia 26 czerwca 2014 wprowadziła możliwość oceny pracowników administracji przez studentów i doktorantów. Mogą oni w 6 punktowej ankiecie (i trójstopniowej skali) ocenić jakość usług administracji bezpośrednio ich obsługującej. Słabością jest niewielka liczba ocenianych pracowników WL, zaledwie 4 osoby w roku akademickim 2014/2015. Według informacji pozyskanych na spotkaniu ekspertów PKA z pracownikami administracji nie mają oni dostępu do wyników ankiet indywidualnych. Nie mieli także wpływu na konstruowanie ankiety. Pracę dziekanatu oceniają także w swojej ankiecie absolwenci.

2.2.5 Na szczeblu uczelni raporty oceniające wyposażenie wspomagające proces kształcenia, przygotowuje Kanclerz i w swoim zakresie Dyrektor Biblioteki. Uchwała nr 431/2015 zobowiązuje WZZJK do opracowania zasad monitorowania, przeglądu infrastruktury dydaktycznej i środków wsparcia studentów i doktorantów. Jak do tej pory takich zasad na Wydziale nie opracowano. Zgodnie z Regulaminem studiów oceną bazy dydaktycznej mają zajmować się Rady Programowe. Brak też stosownej procedury w okazanym ekspertom PKA projekcie procedur wydziałowych. Poinformowano ich, że WZZJK na kierunku lekarsko-dentystycznym raz w roku kieruje ankietę do kierowników zakładów. Studenci mogą się wypowiadać o bazie materialnej w ramach pytania otwartego ankiety ewaluacyjnej. ZO PKA został poinformowany przez studentów, że trakcie ich spotkań z dziekanem są pytani o poziom satysfakcji i sugestie zmian w systemie zapewniania jakości. Zdaniem studentów warto byłoby stworzyć osobną ankietę, która byłaby ukierunkowana na ocenę infrastruktury dydaktycznej, naukowej oraz wsparcia materialnego studentów Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Jak wcześniej wspomniano, o jakości infrastruktury, obsłudze studentów wypowiadają się w swoich ankietach absolwenci. Pytania dotyczą funkcjonowania wyposażenia technicznego sal dydaktycznych, warunków lokalowych, jakości zakwaterowania w DS, Działu ds. Bytowych studentów, ABK, Biblioteki Głównej, pracy dziekanatu, relacji wykładowca student, realizacji programu nauczania, przygotowania merytorycznego kadry dydaktycznej, dostępności materiałów dydaktycznych. Propozycje poprawy infrastruktury zamieszcza w swoim sprawozdaniu WZZJK. Na szczeblu uczelni mogą to robić organizacje studenckie. Za alokację środków finansowych odpowiada kolegium dziekańskie.

Uniwersytet Medyczny oferuje tradycyjny pakiet wsparcia materialnego, sprzyjającego rozwojowi naukowemu i kulturalnemu studentów i doktorantów, w tym zapewnia indywidualny tok studiów i indywidualną ich organizację, konsultacje wykładowców, opiekunów itp. Ważną rolę odgrywają Rady Pedagogiczne, których jednym z zadań jest analiza i opiniowanie wniosków dotyczących kształcenia i spraw socjalno-bytowych. W Uniwersytecie opracowano Regulamin dostosowania warunków kształcenia do potrzeb studentów niepełnosprawnych i przewlekle chorych. Uchwałą Senatu UM nr 415/2015 z dnia 25 czerwca 2015 r. wprowadzono Regulamin potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Medycznym. Zawiera on zasady, procedury, i system organizacji potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Od 2012 r. studenci mogą przekazywać swoje sugestie i propozycje zmian składając je w skrzynce BOX lub w wersji elektronicznej. Jednak praktycznie z tego nie korzystają, być może dlatego, że BOX umieszczono w dziekanacie a link prowadzi do adresu mailowego prodziekana. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA wysoko ocenili łatwość kontaktów z kierownictwem wydziału.

ZO PKA zaleca rozważenie wprowadzenia ankiety oceniającej bazę dydaktyczną i naukową WL przez ich użytkowników tj. studentów, doktorantów i pracowników oraz ankietę, w której studenci oceniliby system wsparcia. Wydział korzysta z nowoczesnej, wyposażonej w najnowocześniejszy sprzęt, bazy dydaktycznej, której utrzymanie i rozwój wymaga znacznych nakładów finansowych. W warunkach kryzysów ekonomicznych może to zagrażać utrzymaniu stabilności finansowej Wydziału. Pożytecznym byłoby zatem opracowanie planu ryzyka finansowego w dłuższej perspektywie czasowej.

2.2.6 Zgodnie z treścią § 11 Uchwały nr 431/2015 WZZJK ma przedstawiać Dziekanowi projekty i wnioski dotyczące zasad gromadzenia, analizowania i publikowania informacji na temat kształcenia na Wydziale. W projekcie procedur przekazanych ZO PKA znajduje się opis „Systemu organizacji informacji i sprawozdawczości WSZJK”. Zgodnie z nim WZZJK ma przedstawiać do 15 października każdego roku sprawozdanie z analiz jakości kształcenia na Wydziale. Wydział korzysta z ogólnouczelnianych systemów i podsystemów gromadzenia informacji o kształceniu takich jak uczelnia XP, wirtualna uczelnia, Elektroniczny system obsługi studentów ESOS, nauczyciel akademicki, ankieta ekspert, ewaluacja studencka, intranet system kadrowy, system finansowo-księgowy, zarządzanie procesowe. Funkcjonuje elektroniczny indeks, od tego roku wprowadza się system elektronicznych zapisów na praktyki. Zainteresowani mogą drogą elektroniczną zgłosić swoje uwagi i propozycje zmian do WZZJK. Nie wszystkie te systemy zostały zintegrowane w jeden służący zarządzaniu procesowemu. Ekspertów PKA poinformowano, że prowadzone są prace nad stworzeniem spójnego i jednolitego systemu gromadzenia i przetwarzania informacji o kształceniu i jego jakości. Z dostępnej ZO PKA dokumentacji wynika, że gromadzone informacje są analizowane na różnych forach (Rady Wydziału, WZZJK, Rad Programowych, organizacji studenckich i doktoranckich) i wykorzystywane w polityce poprawy jakości kształcenia. W opinii ZO PKA korzystnym byłoby zebranie wszystkich regulacji dotyczących zarządzania jakością na Wydziale w jedno opracowanie typu Księga Jakości.

2.2.7 Podstawowe informacje o programach studiów ich organizacji, efektach kształcenia znajdują się

na stronach internetowych UM i WL. W skali uczelni za spójność polityki informowania o jakości kształcenia odpowiada Specjalista ds. zapewniania jakości kształcenia (Uchwała nr 431/2015 Senatu UM). Zgodnie z tą uchwałą wnioski z autooceny dokonanej przez WZZJK powinny być publikowane na stronie internetowej uczelni. Niestety publikowane są tylko prezentacje UKZJK sprzed czterech lat oraz wyniki badań ankietowych. Ponadto w zakładce jakość kształcenia znaleźć można informacje i dokumenty opisujące uczelniany system zapewniania jakości. Akademickie Biuro Karier nie publikuje wyników badań losów absolwentów. Strona internetowa Wydziału Lekarskiego jest znacznie uboższa, brak zakładki informującej o jakości kształcenia, nie są publikowane raporty WZZJK. Brak jest obcojęzycznej wersji witryny internetowej mimo, iż jednym z deklarowanych celów strategicznych jest internacjonalizacja. Nawet po aktywacji zakładki „jednostki Wydziału” następuje przekierowanie do witryny uczelnianej. Nie ulega wątpliwości, że wzbogacenie treści zamieszczanych na stronie internetowej WL sprzyjałoby budowaniu większej jego wiarygodności wśród interesariuszy.

2.3 Uchwała nr 431/2015 z dnia 24 września 2015 r. Senatu UM wprowadza obowiązek dokonywania okresowych przeglądów jakości kształcenia i realizacji wniosków z nich wynikających. W każdym roku WZZJK ma przeprowadzać przegląd zasad i procedur doskonalenia jakości kształcenia. Ponadto analizuje raporty dotyczące jakości kształcenia, w tym także agencji akredytacyjnych. Cenną inicjatywą jest składanie do UZZJK, każdego roku, propozycji poprawy jakości kształcenia przez organizacje studenckie, Samorząd Studentów Studenckie Towarzystwo Naukowe. Zgodnie z par. 21 Regulaminu UZZJK sugestie zmian w zasadach zapewniania jakości może zgłosić każdy student, doktorant, pracownik lub inny interesariusz związany z Wydziałem. Problematyka funkcjonowania WSZJK była przedmiotem wspólnego posiedzenia Rad Wydziału Lekarskiego i Wydziału Wojskowo-Lekarskiego z udziałem prorektorów i przedstawicieli UZZJK. Na spotkaniu z ekspertami PKA studenci i pracownicy pozytywnie ocenili wpływ WSZJK na jakość kształcenia, wskazując między innymi lepszą komunikację z kierownictwem i nauczycielami, radykalną poprawę w wykorzystywaniu technik IT. Wyniki wydziałowej ewaluacji jakości kształcenia przedstawiane są w Raporcie WZZJK, który przekazywany jest Dziekanowi i UZZJK. Na tej podstawie formułowane są rekomendacje UZZJK. Dziekan po ich analizie przedstawia Radzie WL propozycje działań naprawczych i doskonalących. Przykładem takich działań i ich skuteczności może być doskonalenie systemu egzaminowania skutkujące poprawą zdawalności LEK-u. Innym przykładem może być ciągłe uwzględnianie w programach studiów nowych technologii we współpracy z przedsiębiorstwami.

ZO PKA pozytywnie ocenia zaprojektowany system analizy skuteczności i efektywności funkcjonowania WSZJK. Jednocześnie zwraca uwagę na pewne słabości w jego realizacji. Na przykład w sprawozdaniu UZZJK za rok 2014/2015 znajduje się ocena realizacji poszczególnych procedur na wydziałach, ale brak całościowej oceny efektywności systemu zapewniania jakości, stopnia realizacji celów strategicznych w tym obszarze. Pożytecznym byłaby bardziej pogłębiona ocena funkcjonowania WSZJK z perspektywy celów strategicznych, przy wykorzystaniu takich narzędzi jak np. tzw. cykl Deminga, analiza SWOT.

Uzasadnienie: Przy ocenie tego kryterium należy uwzględnić fakt, iż kierunki medyczne, a lekarski w szczególności są regulowane zarówno przez MNSW jak i MZ. Konsekwencją tego jest mniejsze pole manewru dla kształtowania wydziałowego systemu zapewniania jakości, przede wszystkim w odniesieniu do programu i zakładanych efektów kształcenia na kierunkach lekarskim i lekarsko-dentystycznym. Cechą pozytywnie wyróżniającą UM jest wdrażanie zarządzania procesowego. W jego ramach opracowano spójny system regulacji wewnętrznego systemu zapewniania jakości obejmujący trzy stopnie kształcenia. Przydałoby się jednak bardziej wyraźne wyeksponowanie relacji między WSZJK a zarządzaniem procesowym. Cele WSZJK są zbieżne z celami polityki jakości zapisanymi w Misji i Strategii WL. W strukturze organizacyjnej WSZJK pewne zastrzeżenia budzi istnienie trzech wydziałowych zespołów zapewniania jakości kształcenia umocowanych na poziomie kierunków.

Konsekwencją tego jest widoczny niekiedy brak platformy (poza Radą Wydziału) do refleksji nad ogólnowydziałowymi problemami w sferze jakości kształcenia. WZZJK pracują systematycznie, według określonego harmonogramu i wykonują regulaminowe zadania. Zwraca uwagę dobra współpraca z UZZJK i władzami Wydziału. Realizowany jest pakiet procedur uczelnianych i wydziałowych służący osiągnięciu celów strategicznych w polityce jakości. Obejmuje on główne obszary wymienione w kryterium 2 PKA i czynniki determinujące jakość kształcenia. WSZJK i działania projakościowe (także te niesformalizowane) są generalnie akceptowane przez kluczowych interesariuszy tj. studentów, doktorantów i pracowników.

Na wyróżnienie zasługuje projektowanie programów studiów jak i weryfikowanie osiągniętych częściowych i końcowych efektów kształcenia. W procesie doskonalenia jakości zapewniono udział interesariuszy wewnętrznych, studentów, doktorantów i pracowników Wydziału. Ta grupa interesariuszy pozytywnie ocenia proces kształcenia, jego warunki i system zapewniania jakości. Należy wprowadzić mechanizmy aktywizujące udział studentów w ciałach kolegialnych Wydziału. W projektowaniu i realizacji procesu kształcenia uwzględniane są opinie interesariuszy zewnętrznych, absolwentów i pracodawców, aczkolwiek ci ostatni współpracują z Wydziałem w mniej sformalizowanych formach. Pozytywnie należy ocenić wykorzystanie wyników badań losów zawodowych absolwentów WL, system oceniania studentów. Stosowane są narzędzia sprzyjające podnoszeniu jakości kadry naukowo-dydaktycznej. Studenci i doktoranci mają możliwość oceny jakości pracy kadry nauczającej i wspomagającej proces kształcenia. Wydział korzysta z nowoczesnej infrastruktury dydaktycznej, klinicznej i badawczej, co pozwala na unowocześnianie procesu dydaktycznego. Studenci, doktoranci i pracownicy korzystają z uczelnianego systemu wsparcia w ich rozwoju dydaktycznym, naukowym i osobistym. Przydałoby się wprowadzenie procedury systematycznej oceny jakości infrastruktury dydaktycznej, badawczej i systemu wsparcia uwzględniającej opinie użytkowników. Funkcjonują systemy gromadzenia i analizowania informacji o kształceniu i jego jakości. Słabszą stroną tego obszaru jest sposób komunikowania o efektach systemu zapewniania jakości. Stworzono dobre podstawy proceduralne do analizy i oceny wyników wydziałowego systemu zapewniania jakości. System pozwala na ujawnianie defektów, ale jest mniej skuteczny w identyfikowaniu korzyści z jego funkcjonowania. Wdrażane są niezwłocznie działania korygujące i naprawcze. Pełniejsza analiza efektywności WSZJK, uwzględniająca także korzyści dla jakości kształcenia wymaga opracowania pogłębionej metodyki planowanej oceny, a także dłuższego czasu, ponieważ niektóre rozwiązania wdrożono w ostatnim okresie. Pozytywne opinie studentów, absolwentów, pracodawców, potwierdzone sukcesami w zdawalności państwowych egzaminów LEK i LDEK oraz wysoką zatrudnialnością absolwentów świadczą, że przyjęte rozwiązania są właściwe.

ZO PKA, mimo pewnych uwag krytycznych, pozytywnie ocenia spełnienie wymogów poszczególnych kryteriów drugiego stopnia, w tym odnoszących się do ram regulacyjnych WSZJK i jego struktury organizacyjnej, realizowanych procedur, projektowania, przeglądów i zmian programów oraz zakładanych i osiągniętych efektów kształcenia, a także udziału interesariuszy w tym procesie, narzędzi zapewniania jakości kadry naukowo-dydaktycznej.

Zalecenia:

- 1. Rozważenie zasadności utrzymywania aż trzech WZZJK i skonsolidowanie ich działań w obrębie jednego zespołu ogólnowydziałowego.**
- 2. Pełne wdrożenie procedur i dobrych praktyk na wszystkich kierunkach studiów, ponieważ obecnie dotyczą one przede wszystkim kierunku lekarskiego. Zastosowanie narzędzi i procedur WSZJK w odniesieniu do studiów podyplomowych.**
- 3. Pełniejsze zintegrowanie wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia z zarządzaniem procesowym w innych obszarach działalności wydziału badawczej, zarządzania strategicznego.**

4. Zgrupowanie opisu polityki jakości i WSZJK w jednym opracowaniu typu Księga Jakości.
5. Systematyczne badanie efektywności współpracy z interesariuszami. Rozważenie zasadności powołania Rady Konsultacyjnej grupującej kluczowych zewnętrznych interesariuszy WL doradzającej kierownictwu Wydziału w sprawach kształcenia, badań i zarządzania wydziałem. Należy poprawić zaangażowanie studentów w ciałach kolegialnych Wydziału.
6. Wzbogacenia wymaga strona internetowa WL o wymienione poprzednio elementy. Należy opracować jej wersje obcojęzyczne, przynajmniej anglojęzyczną.
7. Pogłębienie, od strony metodycznej, analizy skuteczności funkcjonowania WSZJK..
8. Rozważenie dokonywania okresowego audytu wewnętrznego WSZJK np. przez UZZJK.

3. Efektywność polityki kadrowej realizowanej w jednostce

3.1 Jednostka dysponuje zasobami kadrowymi dostosowanymi do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności dydaktycznej, naukowej lub badawczo-rozwojowej. *

3.2 Jednostka prowadzi efektywną politykę kadrową umożliwiającą właściwe wykorzystanie potencjału pracowników naukowo-dydaktycznych, rozwój ich kwalifikacji i pozyskiwanie nowych pracowników oraz sprzyjającą umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

Ocena spełnienia kryterium 3 – w pełni

Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi

3.1 Wydział Lekarski Uniwersytetu Medycznego w Łodzi prowadzi jednolite studia magisterskie w formie stacjonarnej i niestacjonarnej oraz studia licencjackie. W żadnej z jednostek Wydziału nie występuje zagrożenie niedoborem wykwalifikowanej kadry. Powołany Uczelniany i Wydziałowy Zespół do Zapewnienia Jakości Kształcenia zajmuje się kształtowaniem właściwej polityki kadrowej, a także wewnętrznym systemem oceny dorobku naukowego i działalności dydaktycznej (Ustawa z dn. 27 lipca 2005 r. Prawo o Szkolnictwie Wyższym, Dz.U.2012.572 z późn. zm., ewaluacja kadry – hospitacje, ocena studentów i doktorantów).

Z wykazu umieszczonego w raporcie samooceny i udostępnionych danych wynika, że jednostka posiada kadre naukowo-dydaktyczną odpowiednią do prowadzonych kierunków studiów zarówno pod względem liczby jak i kwalifikacji. Dotyczy to w szczególności zakresu specjalności i specjalizacji poszczególnych osób. Liczba nauczycieli akademickich zaangażowanych w proces dydaktyczny wynosi 817 (lekarski 401, lekarsko-dentystyczny 337, techniki dentystyczne 79) i jest adekwatna do liczby jego uczestników - 2517 (2168 stacjonarnych, 349 niestacjonarnych). Dla większości nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego Wydział stanowi podstawowe miejsce pracy. W latach 2012-2015, Wydział Lekarski, po analizie zasobów kadrowych, dostosował ich liczbę do liczby studentów i liczby godzin dydaktycznych.

3.2. Zatrudnienie nauczycieli akademickich w jednostkach organizacyjnych Uczelni odbywa się na zasadach otwartego postępowania konkursowego w przypadku zatrudnienia w wymiarze przewyższającym pół etatu, na podstawie zapisów w statucie UM.

Promocje nauczycieli akademickich przeprowadzane są wg ustalonych centralnie kryteriów, które motywują do starania się o stopień naukowy oraz publikowania w czasopismach z IF. Nauczyciele akademicy mają obowiązek zdobywania kolejnych stopni i tytułów naukowych, wg 8-letniego okresu

zatrudnienia na danym stanowisku.

Weryfikacja pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich odbywa się regularnie, zgodnie ze znowelizowaną Ustawą Prawo o Szkolnictwie Wyższym. Ocena kadrowa wszystkich nauczycieli akademickich wykonywana jest co 2-4 lata, zgodnie z Regulaminem Komisji Oceniającej UM w Łodzi. Uwzględniana jest tu także opinia studentów wyrażona w anonimowej, ogólnouczelnianej ankiecie, prowadzonej przez Wydziałowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia. Zespół ten sporządza sprawozdania dotyczące oceny polityki kadrowej dla Dziekana i Uczelnianego Zespołu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Stwarzane są dogodne warunki do prowadzenia badań naukowych oraz przygotowywania publikacji, co ma wpływ na rozwój zawodowy, szczególnie młodych pracowników. Wydział pokrywa częściowo koszty uczestnictwa w kursach i konferencjach specjalistycznych, finansuje publikacje naukowe, wyjazdy w ramach programu Erasmus +, wymiany z ośrodkami zagranicznymi, co sprzyja umiędzynarodowieniu kadry.

Nauczyciele akademicy obecni na spotkaniu z ZO nie zgłaszali uwag. Są informowani o systemie oceniania nauczycieli akademickich i kryteriach ocen. Pozytywnie oceniają politykę Wydziału zmierzającą do podnoszenia zarówno kwalifikacji zawodowych jak i zdobywaniu kolejnych stopni naukowych i tytułów.

Uzasadnienie: Jednostka posiada kadre naukową zgodną z minimum kadrowym, pod względem liczby do prowadzenia działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej oraz specjalności i specjalizacji poszczególnych osób. Polityka kadrowa jednostki jest efektywna, potencjał pracowników jest prawidłowo wykorzystywany, o czym świadczy liczba prac naukowych oraz udział w konferencjach i wymianie międzynarodowej, a także współpraca z interesariuszami zewnętrznymi.

Zalecenia: Brak

4. Zapewnienie rozwoju bazy dydaktycznej i naukowej zgodnie ze strategią rozwoju jednostki

4.1 Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową dostosowaną do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności dydaktycznej, zapewniającą osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach studiów, oraz działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej. *

4.2 Jednostka zapewnia realizację celów strategicznych w zakresie rozwoju bazy dydaktycznej i naukowej, uwzględniając potrzeby wynikające z prowadzonej działalności dydaktycznej, naukowej lub badawczo-rozwojowej oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Ocena stopnia spełnienia kryterium 4 - w pełni

Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi

4.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa zapewnia realizację efektów kształcenia na wszystkich kierunkach i poziomach kształcenia. Zaplecze kliniczne stanowią 4 szpitale kliniczne. W nowoczesnym Centrum Dydaktycznym Uniwersytetu Medycznego w Łodzi ulokowano bardzo dobrze wyposażone laboratoria naukowo-badawcze, multimedialne Uczelniane Laboratorium Nauczania Przedklinicznego w Stomatologii oraz Centralny Ośrodek Egzaminacyjny, przeprowadzający i nadzorujący komputerowe egzaminy testowe z wielu przedmiotów nauczanych na Wydziale Lekarskim, w tym z przedmiotów objętych Lekarskim Egzaminem Końcowym i Lekarsko-Dentystycznym Egzaminem Końcowym. Kształcenie studentów Wydziału Lekarskiego odbywa się w salach seminaryjnych i wykładowych wyposażonych w niezbędny sprzęt audiowizualny, konieczny do

prezentacji i są one udostępniane zgodnie z planem zajęć na Wydziale. Zajęcia przedkliniczne w zakresie specjalności stomatologicznych odbywają się w pomieszczeniach fantomowych wyposażonych w nowoczesne symulatory. Przestronne sale kliniczne wyposażone są w nowoczesne sprzęt, możliwa jest demonstracja zabiegu na monitorach, jak również obserwacja zabiegów wykonywanych u pacjenta w gabinecie zlokalizowanym obok sal, dzięki transmisji obrazu. Liczba studentów w grupach na ćwiczeniach klinicznych wynosi 6, a w grupach zajęć przedklinicznych/fantomowych – 12. Ze sprzętu mogą korzystać pracownicy naukowo-dydaktyczni, doktoranci i studenci. Chętni do wykonywania badań naukowych mają do dyspozycji Uczelniane Laboratorium Badań Materiałowych. Trwają prace przygotowawcze budowy Centrum Symulacji Medycznej dla studentów Wydziału. Dobrze wyposażone Centralne Laboratorium Naukowe Uniwersytetu Medycznego w Łodzi umożliwia prowadzenie badań naukowych na światowym poziomie.

Wydział dysponuje dobrze wyposażoną Biblioteką z dostępem do Internetu. W trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA, studenci stwierdzili, że Wydział Lekarski Uniwersytetu Medycznego w Łodzi posiada infrastrukturę w pełni spełniającą ich oczekiwania. Warto zaznaczyć, że z uwagi na specyfikę kierunku część zajęć odbywa się w szpitalach lub klinikach, co jest dodatkowym atutem, który pozwala na kształtowanie efektów kształcenia w środowisku pracy. Studenci zaznaczyli, że budynki są bardzo nowoczesne i wyposażone we wszystkie niezbędne instalacje: zasilające, przeciwpożarowe, ochrony i monitoringu, systemy czujników gazu i zabezpieczeń przeciwłamaniowych, infrastrukturę teleinformatyczną oraz instalacje wentylacyjne. Posiadane przez Uniwersytet Medyczny w Łodzi zaplecze lokalowe jest bardzo dobre i pozwala na realizowanie procesu kształcenia we właściwych warunkach, gwarantując odpowiedni komfort i standard pracy. Wszystkie pomieszczenia wyposażone są w projektory multimedialne, w niektórych salach zainstalowane jest nagłośnienie. W trakcie spotkania Zespołu Oceniającego PKA studenci stwierdzili, że zajęcia dydaktyczne odbywają się w grupach o odpowiedniej liczebności.

Większość budynków dostosowana jest do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową (windy, odpowiednia szerokość drzwi). Warto jednak zwrócić uwagę na fakt, że budynki w niewielkim stopniu dostosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnością wzrokową lub słuchową

Doktoranci korzystają z całego zaplecza materialnego i infrastrukturalnego Jednostki. Infrastruktura naukowo-dydaktyczna jest w pełni dostosowana do potrzeb programu kształcenia na studiach doktoranckich. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci stwierdzili, iż Wydział dysponuje infrastrukturą dostosowaną do ich potrzeb, tak w zakresie dydaktycznym, jak i prowadzonych przez nich badań naukowych. Doktoranci mają pełny dostęp do zasobów biblioteki, w tym czasopism elektronicznych dostępnych w sieci Uniwersytetu Medycznego. Jednostka zapewnia uczestnikom studiów trzeciego stopnia dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej o zasięgu międzynarodowym oraz zakresie dostosowanym do prowadzonego kształcenia, a także prowadzonych badań i prac badawczo-rozwojowych. Doktoranci bardzo pozytywnie wypowiadali się również o możliwości korzystania z platformy e-learningowej Wydziału Farmaceutycznego, gdzie odbywają kursy, wliczane do indywidualnego programu studiów.

4.2. Jednostka zapewnia realizację celów strategicznych stale rozwijając bazę dydaktyczno-naukową. Potrzeby składające się na prowadzoną działalność dydaktyczną, naukową lub badawczą są zaspokajane na bieżąco. Jest to osiągnięte poprzez granty uczelniane, ministerialne i europejskie, a także różnego rodzaju celowane wsparcie finansowe zapewniane przez Wydział. Także Koła Naukowe i studenci Studiów doktoranckich uzyskują pomoc finansową na swoją działalność naukową. Powyższe działania umożliwiają osiągnięcie zakładanych dla prowadzonych kierunków studiów przeddyplomowych, podyplomowych i doktoranckich efektów kształcenia.

Uzasadnienie: Baza naukowa i dydaktyczna rozwija się zgodnie ze strategią rozwoju jednostki i jest

odpowiednia do specyfiki studiów oraz zapewnia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Uczelnia zapewnia bardzo dobre warunki pracy i studiowania dla kadry naukowej, doktorantów i studentów.

Zalecenia: brak

5. Współdziałanie z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, współpraca z krajowymi i zagranicznymi instytucjami akademickimi i naukowymi

5.1 Jednostka, realizując strategię rozwoju, współpracuje z krajowymi i zagranicznymi instytucjami akademickimi i naukowymi, a także z instytucjami działającymi w jej otoczeniu społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz uczestniczy w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów, doktorantów i nauczycieli akademickich. *

5.2 Jednostka dąży do umiędzynarodowienia procesu kształcenia, m.in. poprzez mobilność studentów, doktorantów i nauczycieli akademickich, realizację programów studiów w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

Ocena stopnia spełnienia kryterium 5 – w pełni

Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi

5.1 Współpraca naukowa krajowa i zagraniczna jest istotną częścią działalności Uczelni. Badania o charakterze międzynarodowym są finansowane w ramach projektów międzynarodowych. Wśród licznych projektów realizowanych przez pracowników i doktorantów Wydziału, wylistowanych na stronie internetowej Uczelni, znajdują się projekty finansowane w ramach Programów Ramowych i Współpracy polsko-szwajcarskiej. Wydział realizuje także projekt NCBiR. Oceniany Wydział współpracuje między innymi z GUMed, Politechniką Łódzką, Instytutem Medycyny Pracy w ramach EIT Health Poland, a także wieloma firmami (ERICPOL, BioTechMed, Bionanopark i Technpark). Należy też do konsorcjum Sieci Identyfikacji Genetycznej Osób.

Oceniana jednostka prowadzi współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, realizując tym samym zapisy misji i strategii Uczelni oraz Wydziału dotyczące otwartości jednostki na problemy społeczności lokalnych. Na poziomie uczelni mówi o tym obszar strategiczny o nazwie „Współpraca na rzecz budowania systemu ochrony zdrowia”. Pierwszy cel strategiczny „Poprawa zarządzania relacjami z otoczeniem”, punkt 3 „Lepsze relacje z otoczeniem regionalnym i gospodarczym”, działanie 1 i 2 dotyczą deklaracyjnie uruchomienia platformy współpracy z przedsiębiorcami oraz współpracy z władzami regionalnymi i ponadregionalnymi. Aktywność ta skierowana jest przede wszystkim na kierunek Techniki dentystyczne. Głównym elementem sformalizowanych działań jest praca Rad Programowych, w których systematycznie uczestniczą przedstawiciele pracodawców. Na kształtowanie koncepcji kształcenia wywiera wpływ współpraca z Izbą Lekarską, a także obserwacje studentów i absolwentów w trakcie realizacji szkoleń stażowych i specjalizacji. Dzięki tak prowadzonym kontaktom rozwija się baza przyszłych pracodawców, przedstawiciele Towarzystw Medycznych oraz samorządów, które są organem założycielskim dla podmiotów medycznych. Elementami sformalizowanymi podejmowanych działań są umowy o współpracy z firmami farmaceutycznymi i materiałów stomatologicznych na poziomie uczelni i jednostek, umowy na wykonanie pracy naukowo-badawczej, umowy na dzierżawę urządzeń. Efektem wymiernym współdziałania są przyznane lub zgłoszone od roku 2010 wdrożenia. Obejmują one m. innymi firmę GREG-DENT. Na uwagę zasługują prezentacje firm zewnętrznych niezbędne w dydaktyce dotyczące np. nowatorskich materiałów stomatologicznych. Przykładem może być prezentacja z dnia 29.01.2016r. materiałów ceramicznych przeprowadzona w ramach przedmiotu Technologie Ceramiczne. Przedstawiona w trakcie wizytacji lista pracodawców, z którymi współpracuje oceniany

Wydział zawiera nazwiska uznanych specjalistów oraz dyrektorów jednostek medycznych. Niewątpliwie można ten zakres współpracy uznać za dobrą stronę działalności. Mając jednak na uwadze wpływ wymienionych działań na prowadzone kształcenie należy zastanowić się, w jaki sposób wprowadzić pracodawców do innych niż dotychczas elementów budowania jakości kształcenia. Zespół oceniający odbył spotkanie z pracodawcami, z którego wynika, że mimo dobrej oceny, jaką Wydział otrzymał od pracodawców w zakresie trwającej współpracy lepiej by się oni czuli, gdyby powołano ich do formalnych ciał doradczych działających w jednostce.

W Uczelni działa Akademickie Biuro Karier, które posiada ofertę skierowaną do studentów obejmującą różnorodne formy wsparcia w procesie wchodzenia absolwentów na rynek pracy. W ocenianej jednostce działają także Koła Naukowe, które swoją działalność łączą z pracodawcami i ich firmami. Pracodawcy swoją oceną obejmują również osiągnięte efekty kształcenia nabywane w ramach studenckich praktyk wakacyjnych.

Uczelnia ma podpisanych 35 umów bilateralnych w ramach programu Erasmus Plus oraz umowy w programie KA107 z krajami partnerskimi spoza UE (Serbia, Brazylia), a także uczestniczy w programie Campus Europae, w którym możliwa jest wymiana pomiędzy wszystkimi uczestnikami, jeżeli mają takie same wydziały (głównie lekarski). Ze środków własnych Uniwersytetu finansowana jest wymiana z Uniwersytetem Novi Sad, Nice Sophia Antipolis i Saint-Petersburg State University. Uczelnia ma podpisaną umowę także z jednostkami w Japonii i w Chinach. Umożliwia to realizację wymiany międzynarodowej studentów wszystkich kierunków. Studenci są informowani o możliwościach wyjazdów na stronie internetowej Uniwersytetu Medycznego i stronie Facebook, jak również organizowane są spotkania informacyjne. W ramach programu Erasmus Plus w ciągu trzech lat (2013-2015) wyjechało 184 studentów (110 na studia, 74 na praktyki) a na studia przyjechało 124 studentów. Z kierunku lekarsko-dentystycznego wyjechało na studia 11 studentów a przyjechało 35 studentów (brak wymiany w zakresie praktyk). W tym okresie w ramach programu Erasmus Plus wyjechało dwóch doktorantów i 16 pracowników. Cztery osoby przyjechały w ramach programu Europa Campus i dwie z programu Science without Borders. Na podstawie umów bilateralnych wyjechało 6 doktorantów (brak przyjazdów) a na staże wyjechało 9 doktorantów (brak przyjazdów) i 24 pracowników (3 osoby przyjechały).

W trakcie spotkania z ZO PKA, studenci wielokrotnie podkreślali, że Władze wizytowanej jednostki współpracują z krajowymi i zagranicznymi instytucjami akademickimi i naukowymi. W ich opinii dzięki tej współpracy studenci mają możliwość wyjazdów za granicę i odbycia praktyk. Studenci, którzy zdecydowali się na wyjazd za granicę w ramach programów wymiany uzgadniają z Dziekanem i koordynatorem programu Erasmus zakres przedmiotów, które będą uznane w ramach systemu punktacji ECTS. W trakcie spotkania z ZO PKA studenci podkreślili, że osoby chętnie korzystają z takiej formy współpracy, natomiast nie zawsze mają oni możliwość zaliczenia egzaminów po powrocie. W ich opinii wynika to ze złego opracowania planu i programu wyjazdu. Dodatkowo z uwagi na specyfikę jednostki, Wydział Lekarski Uniwersytetu Medycznego w Łodzi współpracuje ze szpitalami i klinikami. Zdaniem studentów jest to bardzo dobry sposób na osiąganie efektów kształcenia i możliwość zdobywania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w warunkach, które w pełni odpowiadają warunkom ich przyszłych miejsc pracy.

W trakcie spotkania z ZO PKA, doktoranci podkreślili, że mają możliwość prowadzenia badań w ośrodkach krajowych i zagranicznych. Wydział dysponuje szeregiem podpisanych umów umożliwiających doktorantom wyjazdy zagraniczne w celach szkoleniowych (konferencje, badania, praktyki) w ramach programu Erasmus +. Z możliwości odbycia semestru lub roku studiów w jednostkach zagranicznych doktoranci korzystają rzadko, co spowodowane jest obowiązkami zawodowymi i osobistymi. Częściej korzystają z możliwości krótszych wyjazdów/staży. Podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym uczestnicy studiów trzeciego stopnia pozytywnie wypowiedzieli się na temat oferty programów międzynarodowych. Doktoranci informowani są o możliwościach wyjazdów poprzez listy mailingowe oraz przez pracowników naukowych.

5.2 Jednostka ma niewielką wymianę studencką w ramach programu MOSTUM (jedna osoba wyjechała w 2013r., trzy osoby przyjechały w roku akademickim 2013/2014). Uczelnia wykazała istotną wymianę studentów w ramach programu Erasmus+, głównie dla studentów kierunku lekarskiego. Szczegółowe warunki wyjazdu za granicę określają właściwe regulaminy. Studenci wyjeżdżają do uczelni zagranicznych w ramach programu Erasmus+ studia i Erasmus praktyki. W roku 2013 i 2014 liczby studentów Wydziału Lekarskiego wyjeżdżających na studia i praktyki były podobne (przy zachowaniu proporcji 2/3 na studia 1/3 na praktyki) jak studentów przyjeżdżających na studia do uczelni. W roku 2015 stwierdzono wzrost liczby wyjeżdżających (proporcja wyjeżdżających na studia i na praktyki 1:1) i blisko 70% wzrost liczby studentów przyjeżdżających. Wymiana studentów kierunku lekarsko-dentystycznego wyjeżdżających na studia jest minimalna (w latach 2013/14/15 wyjechało odpowiednio 6/3/2 osoby), a liczba studentów przyjeżdżających utrzymuje się na stałym poziomie 12 osób na rok. W Uczelni nie ma żadnej aktywności międzynarodowej dla kierunku Techniki Dentystyczne. Uczelnia jest zainteresowana umiędzynarodowieniem studiów, wspiera studentów i prowadzi aktywną politykę wymiany studenckiej. Jedną z form wsparcia jest finansowanie kosztów podróży stypendystów.

Uznawanie efektów kształcenia studentom biorącym udział w programie Erasmus+ wymaga przygotowania Learning Agreement i weryfikacji osiągnięć studenta albo w oparciu o Transcript of Records lub dokument After Mobility, zgodnie z zaleceniami programu. Z rozmowy z koordynatorem programu i nauczycielami akademickimi wynika, że Uczelnia napotyka na podobne jak inne jednostki problemy, tzn. trudności w ustaleniu z uczelnią zagraniczną odpowiednio wcześniej programu dla studentów, zmiany kursów, brak możliwości zapisania się studenta na wybrany przedmiot. Studenci otrzymują pomoc i Uczelnia stosuje podejście pragmatyczne. Dla Uczelni najważniejsze jest, aby student osiągnął wymagane efekty kształcenia. Niektórzy studenci mają sprawdzane efekty kształcenia na macierzystej uczelni.

Stwierdza się niewielkie zainteresowanie nauczycieli akademickich wyjazdami w ramach programu Erasmus+. Wynika to, jak stwierdzono w rozmowie z pracownikami, z niskiego stypendium, bariery językowej (nie we wszystkich uczelniach są programy anglojęzyczne). Jedną z barier dla zwiększenia wyjazdów pracowników jest to, że pracownicy często nie wiedzą o możliwościach wyjazdu. Zaleca się zwiększenie przekazu informacji wśród pracowników i większe ich motywowanie.

Uczelnia prowadzi wymianę z ośrodkami zagranicznymi na podstawie umów bilateralnych. W latach 2013-2015 wyjechało 6 doktorantów, 16 pracowników, a czterech nauczycieli przyjechało. Czas trwania wyjazdów wynosi od 3 dni do jednego miesiąca. Uczelnia uczestniczy też w programie HART i innych wymianach, w ramach których na staże wyjechało 9 doktorantów, 24 pracowników, a trzech nauczycieli przyjechało. Czas trwania stażu wynosi od jednego tygodnia do 6 miesięcy. W ramach programu Mobilność Plus jedna osoba wyjechała na okres trzech lat.

Podczas spotkania z Zespołem oceniającym PKA studenci podkreślili, że Uniwersytet stara się zapewnić wysoki stopień internacjonalizacji m. in. poprzez organizację różnego rodzaju konferencji międzynarodowych, warsztatów oraz szkoleń. Bardzo ważną kwestią są projekty międzynarodowe realizowane przez studentów. Zdaniem studentów są to odpowiednie możliwości na pozyskiwanie nowych doświadczeń. Dodatkowo umiędzynarodowienie procesu kształcenia odbywa się dzięki zajęciom w języku obcym, co w opinii studentów daje im możliwość rozwoju i wyboru ciekawszych miejsc pracy na przyszłość.

Zakres podejmowanych działań zmierzający do umiędzynarodowienia procesu kształcenia na studiach III stopnia nie jest wystarczający. Doktoranci na drugim roku mają możliwość wyboru zajęć i uczęszczania na lektorat z języka angielskiego (30 godzin). Język obcy nie jest obowiązkowym elementem programu studiów. Wykaz zajęć fakultatywnych przedstawiony Zespołowi Oceniającemu podczas wizytacji nie zawierał ani jednego przedmiotu w języku obcym. Doktoranci wyjeżdżają na międzynarodowe konferencje naukowe, odbywają staże oraz publikują w punktowanych zagranicznych czasopismach, w większości przypadków jest to jednakże ich własna inicjatywa.

Uzasadnienie: Wydział współpracuje z ośrodkami zagranicznymi i krajowymi, stwarza studentom, doktorantom i pracownikom możliwości wyjazdów, jednakże sam proces kształcenia na studiach III stopnia nie zmierza w szerokim zakresie do internacjonalizacji. Doktoranci w ramach programu studiów mają bardzo ograniczony dostęp do kształcenia w językach obcych, tak w zakresie lektoratów, jak i zajęć prowadzonych w językach obcych.

Zalecenia:

1. **Zaleca się zapewnienie wymiany międzynarodowej studentom kierunku techniki dentystyczne.**
2. **Zaleca się zwiększenie internacjonalizacji procesu kształcenia, w szczególności na studiach III stopnia.**
3. **Zaleca się zwrócenie większej uwagi na proces zaliczania efektów kształcenia po powrocie w programów wymiany międzynarodowej.**

6. Funkcjonowanie systemu wsparcia studentów i doktorantów

6.1. Jednostka zapewnia studentom i doktorantom wsparcie w zakresie pomocy materialnej, w procesie uzyskiwania efektów kształcenia, oraz rozwoju aktywności naukowej, artystycznej lub sportowej: *

6.1.1 Zapewniana przez jednostkę opieka naukowa, dydaktyczna i materialna jest zorientowana na potrzeby studentów i doktorantów oraz uwzględnia potrzeby osób niepełnosprawnych, *

6.1.2 Jednostka wdrożyła skuteczny i przejrzysty system rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych.

6.2 Jednostka wspiera działalność samorządu i innych organizacji zrzeszających studentów lub doktorantów oraz współpracuje z nimi, mając na uwadze realizację strategii; jednostka przeprowadza działania mające na celu aktywne włączenie studentów oraz doktorantów do prac organów kolegialnych jednostki, komisji statutowych i doraźnych, zwłaszcza tych, których celem jest zarządzanie procesem dydaktycznym, zapewnianie i doskonalenie jakości kształcenia oraz zapewnianie wsparcia naukowego, dydaktycznego i materialnego. *

Ocena stopnia spełnienia kryterium 6 – w pełni

Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi

6.1.1 W wizytowanej jednostce bardzo dobrze funkcjonuje Regulamin pomocy materialnej, który jest zgodny z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci stanowią większą część składu Komisji Stypendialnej. Decyzje wydawane są z poszanowaniem Kodeksu postępowania administracyjnego, a od nich przysługuje odwołanie do Odwoławczej Komisji Stypendialnej. Warto zwrócić uwagę, że w trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA, studenci zaznaczyli, że zdarzają się sytuacje bardzo dużych opóźnień w związku z wypłacaniem stypendiów, co często powoduje trudności z pokryciem kosztów codziennego utrzymania.

W wizytowanej jednostce studenci mają możliwość korzystania z indywidualnego toku studiów oraz indywidualnej organizacji studiów. Podstawę prawną do tego rodzaju organizacji stanowi Regulamin studiów UM w Łodzi, § 12-14. Najczęściej z takiej formy kształcenia korzystają osoby wybitnie uzdolnione oraz osoby w trudnych sytuacjach życiowych. Zdaniem studentów takie formy realizacji procesu kształcenia umożliwiają im dostosowanie całego programu do ich indywidualnych zainteresowań.

Studenci w trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA wielokrotnie podkreślali, że zarówno Władze Uniwersytetu jak i Wydziału oraz opiekunowie lat, są dla nich dostępni. Rektor i Dziekan do spraw studenckich mają wyznaczone godziny konsultacji, w trakcie których studenci mogą zapytać o

najbardziej problematyczne kwestie. Osoby pełniące funkcję opiekuna roku w wizytowanej jednostce bardzo często organizują spotkania, które mają na celu usprawnienie komunikacji pomiędzy Władzami wizytowanej jednostki oraz studentami.

Na wizytowanym Wydziale działają koła naukowe, które realizują przedsięwzięcia pozwalające na poszerzenie wiedzy kierunkowej, rozwijanie umiejętności oraz nawiązywanie kontaktów. Najczęstszymi przedsięwzięciami realizowanymi przez studentów są szkolenia zwiększające umiejętności praktyczne oraz organizacja konferencji. Zdaniem studentów działalność w kołach naukowych skupiona jest na rozwijaniu, propagowaniu i stosowaniu wiedzy teoretycznej w praktyce oraz prezentacji własnych zainteresowań.

Środowisko doktorantów wyraziło aprobatę dla systemu opieki naukowej i dydaktycznej funkcjonującego na Wydziale. Ich zadaniem otrzymywane wsparcie, tak naukowe, jak i materialne jest dostępne i adekwatne do potrzeb uczestników studiów III stopnia. Zarówno opiekunowie naukowcy/promotorzy, jak i pozostali nauczyciele akademicy są dostępni dla doktorantów (dyżury, konsultacje) oraz wspierają ich w pracy naukowej. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci pozytywnie ocenili pracę i zaangażowanie Kierownika Studiów Doktoranckich oraz wsparcie administracyjne dziekanatu. Nie mają zastrzeżeń do systemu informacyjnego wdrożonego na Wydziale. Wszystkie potrzebne informacje (dot. organizacji i planu studiów, efektów kształcenia, możliwości wyjazdów) odnajdują na stronie internetowej, w systemie ESOS oraz w otrzymywanym mailingu. Doktoranci w szczególności pozytywnie wypowiadali się o możliwości korzystania z platformy e-learningowej, poprzez którą mają możliwość zaliczenia części zajęć fakultatywnych, co znacząco wspiera proces uzyskiwania efektów kształcenia.

Jednostka posiada przejrzyste zasady przyznawania stypendiów doktoranckich, zwiększeń stypendiów z dotacji projakościowej, stypendiów dla najlepszych doktorantów oraz innych świadczeń z funduszu pomocy materialnej. Traktują o nich odpowiednie regulaminy. Przyznawanie świadczeń finansowych na Wydziale odbywa się bez opóźnień w wypłatach. Doktoranci są członkami wszystkich komisji stypendialnych, a zmiany w regulaminach dotyczących przyznawania pomocy materialnej są z nimi konsultowane. Uczestnicy studiów III stopnia mogą również aplikować o fundusze przyznawane w ramach wydziałowego konkursu na badania dla młodych naukowców. Doktoranci mają również możliwość uczestniczyć w wydarzeniach sportowych organizowanych w ramach klubu uczelnianego AZS.

Jednostka wspiera studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami w zakresie opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej. W Uczelni funkcjonuje stanowisko Specjalisty ds. Osób Niepełnosprawnych oraz obowiązuje *Regulamin dostosowania warunków realizacji procesu dydaktycznego do potrzeb studentów będących osobami niepełnosprawnymi lub przewlekle chorymi*. Dzięki tym rozwiązaniom studenci i doktoranci znają zakres pomocy oraz wiedzą do kogo zwrócić się z ewentualnymi pytaniami. Studenci i doktoranci z niepełnosprawnością m.in. mogą korzystać podczas zajęć i egzaminów z pomocy asystenta, korzystać ze specjalistycznego sprzętu oraz liczyć na wsparcie psychologiczne. Infrastruktura Wydziału nie jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, ze względu na wiek części budynków. Jednostka w miarę możliwości stara się jednakże dostosowywać budynki do ich potrzeb, w miarę możliwości niwelując bariery architektoniczne. Uczelnia podejmuje dodatkowo wiele inicjatyw mających na celu aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych, np. giełdy pracy, konferencje.

6.1.2 Na Uniwersytecie Medycznym w Łodzi system rozpatrywania skarg funkcjonuje na kilku płaszczyznach. Na poziomie wydziałowym nie ma sformalizowanych procedur rozpatrywania skarg. Działania nie mają charakteru formalnego, ale dzięki stosowanym standardom postępowania (m.in. zasadzie otwartych drzwi) system funkcjonuje w sposób prawidłowy.

W trakcie spotkania Zespołu oceniającego PKA ze studentami stwierdzono, że najlepszym sposobem jest pomoc opiekuna poszczególnych roczników. Jest to osoba, do której najczęściej zwracają się studenci. Wynika to z faktu, że większość uwag rozwiązywana jest za pomocą dyskusji oraz

wzajemnego porozumienia. Studenci w trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA potwierdzili, że opiekunowie wspierają ich zarówno w rozwiązywaniu konfliktów między sobą, jak również w sytuacjach, gdy jedną ze stron są pracownicy Uniwersytetu. Dodatkowo studenci wyrazili opinię, że większość sytuacji rozwiązywana jest na tym etapie. W przypadku nie znalezienia rozwiązania kolejnym elementem jest rozmowa z Dziekanem ds. studenckich. Na tym etapie najczęściej rozpatrywane są trudniejsze sytuacje. Zdaniem studentów w przypadku zwrócenia się z prośbą o pomoc sprawy są rozpatrywane bardzo szybko i indywidualnie.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym również doktoranci podkreślili, iż sytuacje konfliktowe zdarzają się rzadko i najczęściej rozwiązywane są polubownie w ramach jednostek. W razie potrzeby doktoranci kierują się do Kierownika Studiów Doktoranckich lub Samorządu Doktorantów.

W przypadku trudniejszych i bardziej kontrowersyjnych kwestii sprawa jest kierowana w celu rozpatrzenia do właściwej komisji. Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym, w sprawach dyscyplinarnych studentów orzekają: komisja dyscyplinarna oraz odwoławcza komisja dyscyplinarna, powołane na okres kadencji spośród nauczycieli akademickich i studentów uczelni, w trybie określonym w statucie. Powołany został także Rzecznik Dyscyplinarny ds. Doktorantów i Studentów, który przeprowadza postępowanie wyjaśniające.

W razie powstania na Uniwersytecie sporu zbiorowego dotyczącego interesów studentów lub doktorantów, Przewodniczący Samorządu Studentów lub Doktorantów może prowadzić negocjacje z Rektorem w celu rozwiązania konfliktu. Zdaniem studentów i doktorantów przedstawiony powyżej schemat postępowania w przypadku złożenia skargi jest skuteczny.

6.2 Na Uniwersytecie Medycznym w Łodzi bardzo dobrze funkcjonuje zarówno ogólnouczelniany, jak i Wydziałowy Samorząd Studentów. W trakcie rozmowy z Zespołem oceniającym PKA, członkowie Samorządu wyrazili opinię, że głównym celem ich pracy jest wsparcie oraz reprezentowanie pozostałych studentów. Najczęstszymi wydarzeniami, które realizowane są przez Wydziałowy Samorząd Studentów są wydarzenia kulturalne, akcje charytatywne, realizacje projektów badawczych oraz szkolenia. Członkowie Samorządu Wydziałowego w trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA stwierdzili, że Władze wizytowanej jednostki zapewniają im niezbędne wsparcie do prawidłowego prowadzenia działalności. Działalność Samorządu studenckiego finansowana jest z budżetu uczelni.

Z przedstawionych dokumentów wynika, że wizytowana jednostka spełnia wymóg art. 61 ust. 3 oraz art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, który określa minimalną reprezentację studentów i doktorantów w organach kolegialnych. Warto zaznaczyć, że przedstawiciele studentów często nie angażują się w pracę tych organów i nie przychodzą na spotkania.

Przedstawiciele Samorządu Studentów stwierdzili, że wiedzą o szkoleniach organizowanych przez Parlament Studentów RP i, jeżeli jest taka możliwość, to chętnie korzystają z wiedzy i doświadczenia osób reprezentujących ogół studentów. Dodatkowo Wydziałowy Samorząd Studentów organizuje własne szkolenia, podczas których jego przedstawiciele omawiają również innego rodzaju tematykę.

Samorząd Doktorantów posiada strukturę ogólnouczelnianą – reprezentantem uczestników studiów III stopnia jest Rada Samorządu Doktorantów. Od 2009 r. Uniwersytet Medyczny przekazuje środki finansowe na działalność Samorządu. Z budżetu finansowane są kursy i szkolenia dla uczestników studiów doktoranckich, udział reprezentantów w wydarzeniach sportowych, wyjazdy naukowo-integracyjne i inne mające służyć rozwojowi doktoranta. Samorząd bierze aktywny udział w życiu Uczelni współdziałając z organizacjami uczelnianymi oraz partnerami pozauczelnianymi. Doktoranci posiadają swoich reprezentantów w składzie uczelnianych i wydziałowych organów kolegialnych – Senacie, Komisjach Senackich, Komisjach Dyscyplinarnych, Radzie Wydziału, Radzie Naukowej Studiów Doktoranckich, Uczelnianym i Wydziałowym zespole ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, komisjach stypendialnych, gdzie aktywnie uczestniczą w pracach. Samorząd opiniuje wszystkie akty prawne, które dotyczą trzeciego stopnia studiów.

Uzasadnienie: System opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej na Wydziale Lekarskim należy uznać za stwarzający dobre warunki do realizowania kształcenia na wszystkich jego poziomach i prowadzenia badań naukowych, także dla osób z niepełnosprawnościami. Na Wydziale nie istnieją sformalizowane procedury rozwiązywania sytuacji konfliktowych. Należy jednakże podkreślić, iż stosowane standardy postępowania do tej pory w znacznej mierze zapobiegały powstawaniu i ewentualnej eskalacji problemów. Zarówno Uczelnia, jak i Wydział wspierają działalność Samorządu Studentów i Doktorantów oraz stwarzają możliwości udziału studentów i doktorantów w projektowaniu, konsultowaniu i zatwierdzaniu rozwiązań odnoszących się do warunków, organizacji i realizacji procesu ich kształcenia, w tym oferowanych środków wsparcia.

Zalecenia:

1. **Należy zwrócić większą uwagę na uczestnictwo studentów w pracach komisji programowych oraz organów kolegialnych.**

7. Jakość kształcenia na studiach doktoranckich

7.1 Jednostka opracowała program studiów doktoranckich zapewniający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia właściwych dla obszaru wiedzy, dziedziny nauki oraz dyscypliny naukowej, której dotyczą studia, umożliwiającą uzyskanie stopnia naukowego doktora. *

7.2 Jednostka zapewnia doktorantom prowadzenie badań naukowych, w tym także poza jednostką realizującą kształcenie, oraz umożliwia nawiązywanie krajowych i zagranicznych kontaktów naukowych.

7.3 Jednostka stosuje system ECTS, w którym liczba punktów odpowiada nakładowi pracy doktoranta, niezbędnemu do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

7.4 Jednostka stosuje na studiach doktoranckich wiarygodny, rzetelny i przejrzysty system oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. *

Ocena stopnia spełnienia kryterium 7 – w pełni

Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi

7.1 Zgodnie z koncepcją kształcenia na Uniwersytecie Medycznym w Łodzi, za organizację i przebieg programu studiów III stopnia odpowiedzialne jest ogólnouczelniane Studium Doktoranckie. Efekty kształcenia dla studiów III stopnia przyjęte zostały uchwałą nr 70/2013 r. Senatu UM. Efekty kształcenia są takie same dla całej Uczelni. Należy zauważyć, że mają one charakter bardzo ogólny. Poszczególne Wydziały Uczelni zgłaszają propozycje poszczególnych zajęć, w ramach których realizowane są założone efekty kształcenia. Tym samym program studiów doktoranckich jest taki sam dla całej Uczelni. Taka organizacja studiów doktoranckich zapewnia szeroką i różnorodną ofertę przedmiotów.

Rada Wydziału Lekarskiego uchwałą nr 7/196 z dnia 8 listopada 2013 r. zatwierdziła plan i program studiów doktoranckich (stacjonarnych i niestacjonarnych), zawierający harmonogram zajęć obowiązkowych, fakultatywnych, praktyk zawodowych oraz macierz efektów kształcenia. Jednostka w wyniku kształcenia na studiach doktoranckich umożliwia uzyskanie stopnia naukowego doktora, czego dowodem jest stosunkowo wysoki odsetek obron.

Wykłady objęte programem studiów doktoranckich dostarczają wiedzy dotyczącej najnowszych osiągnięć nauki w dziedzinie i obszarze prowadzonych badań oraz wiedzy z zakresu metodyki i metodologii prowadzenia badań naukowych (w szczególności *Zasady prowadzenia badań naukowych i przygotowywania publikacji naukowych*, *Uwarunkowania prawne prowadzenia eksperymentów medycznych*, *Statystyka medyczna*). Do pracy o charakterze badawczym przygotowują również opiekunowie naukowcy/promotorzy, podczas seminariów doktoranckich. Doktoranci w trakcie rozmowy z Zespołem Oceniającym stwierdzili, iż są wystarczająco przygotowani do pracy badawczej,

podkreślając, iż żadne zajęcia nie zastąpią praktyki.

Przedmioty uwzględnione w programie studiów doktoranckich rozwijają także kompetencje społeczne poprzez wykształcenie świadomości konieczności przestrzegania aspektów etycznych w badaniach, gotowości do działania na rzecz interesu publicznego oraz ciągłego rozwoju i doksztalcania się. Podczas pisania publikacji, projektów badawczych i prac doktorskich, doktoranci nabywają umiejętności kreatywnego myślenia, stawiania hipotez badawczych, wyciągania wniosków oraz zdolność do wartościujących ocen działań własnych i innych zarówno w nauce, jak i w innych sferach aktywności. Program studiów III stopnia nie w pełni jednak realizuje zagadnienia mające na celu kształtowanie kompetencji społecznych poprzez kształcenie w zakresie języków obcych. Doktoranci mogą jedynie uczęszczać na 30 godzin języka angielskiego (przedmiot do wyboru).

Niezbędne w zawodzie nauczyciela akademickiego umiejętności dydaktyczne, doktoranci kształcą poprzez uczestniczenie w zajęciach *Podstawy dydaktyki w szkole wyższej* – kursie dydaktycznym. Praktyki zawodowe, w formie prowadzenia zajęć, realizowane są w wymiarze od 10 do 90 godzin rocznie.

Jak wspomniano powyżej, oferta zajęć fakultatywnych w formie seminariów doktoranckich ustalana jest corocznie przez jednostki organizacyjne Uczelni. W ciągu 4 lat doktorant zobowiązany jest zaliczyć 120 godzin zajęć fakultatywnych, w tym ma możliwość skorzystania z bogatej oferty kursów realizowanych w trybie e-learningowym (1 kurs zalicza 3 godziny seminariów). Zdaniem uczestników studiów III stopnia oferta zajęć fakultatywnych jest wystarczająca, a ich seminaryjny charakter sprzyja specjalistyczności poruszanej tematyki.

Podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym doktoranci wyrazili się bardzo pozytywnie o elastyczności systemu studiów oraz jego ogólnouczelnianym charakterze, co ich zdaniem pozwala rozwijać indywidualne zainteresowania naukowe, sprzyja interdyscyplinarności oraz zapewnia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Wprowadzona na Wydziale macierz efektów kształcenia została skonstruowana w sposób poprawny, tak, że realizacja programu studiów gwarantuje uzyskanie przez doktoranta wszystkich zakładanych efektów kształcenia.

7.2 Doktoranci uczestniczą w statutowych badaniach naukowych prowadzonych na Wydziale. Do dyspozycji mają zarówno bazę naukową danego Zakładu/ Katedry, jak i zaplecze laboratoryjne całej Uczelni. Uczestnicy studiów III stopnia mają możliwość prowadzenia badań we współpracy z innymi uczelniami, w szczególności Uniwersytetem Łódzkim i Politechniką Łódzką. Mają możliwość zdobycia środków finansowych na badania w ramach grantów dla młodych naukowców. Doktoranci często włączani są w granty oraz motywowani są przez opiekunów naukowych/ promotorów do ubiegania się o samodzielne granty zewnętrzne. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci pozytywnie wypowiedzieli się na temat stworzonych przez Jednostkę warunków prowadzenia samodzielnych badań naukowych, w tym także poza Wydziałem.

7.3 System punktacji ECTS przyjęty na Wydziale zgodny jest z powszechnie obowiązującym prawem oraz przyjętą Uchwałą Senatu UM nr 385/2015 z dnia 23 kwietnia 2015 r. Łączny wymiar zajęć obowiązkowych, fakultatywnych i praktyk zawodowych objętych programem studiów doktoranckich odpowiada 30 - 45 punktom ECTS. Jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od doktoranta nakładu pracy w wymiarze: 25-30 godzin. Zajęcia obowiązkowe w trakcie studiów odpowiadają 16 ECTS, zajęcia fakultatywne 10 ECTS, a praktyki zawodowe od 1 do 5 ECTS rocznie (10-29 godz. 1 ECTS, 30-59 godz. 3 ECTS, 60-90 godz. 5 ECTS).

7.4 Uczelnia weryfikuje stopień osiągania zaplanowanych dla studiów III stopnia efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i w każdej domenie kształcenia. Modułowe i przedmiotowe efekty kształcenia sprawdzane są w sposób powszechnie przyjęty w uczelniach akademickich (wszystkie przedmioty kończą się egzaminem lub zaliczeniem na ocenę). Umiejętności uzyskiwane w czasie

studiów doktoranckich są weryfikowane poprzez monitorowanie postępów pracy naukowej. Zasady zaliczenia przedmiotu są ustalane i przekazywane doktorantom przez prowadzącego zajęcia lub rozpisane w sylabusie danego przedmiotu. Sposoby weryfikacji są dobrane odpowiednio do zakładanych efektów i stanowią je, w zależności od przedmiotu, egzamin pisemny lub ustny, ocena wymaganego projektu, ocena opiekuna/promotora zasadności planowanych badań, ocena zrealizowanych badań i prowadzonych dyskusji. Uczestnicy studiów trzeciego stopnia zobowiązani są składać roczne sprawozdania ze swojej działalności, gdzie wykazują się postępami w realizacji programu studiów, pracy badawczej, pracy doktorskiej oraz oceniani są przez opiekuna naukowego/promotora z przebiegu pracy naukowej i przeprowadzonych zajęć dydaktycznych.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci stwierdzili, iż system oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest dla nich zrozumiały. Nie zgłosili żadnych uwag dotyczących trafności doboru i skuteczności metod sprawdzania i oceniania efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w stosunku do zakładanych efektów kształcenia, w tym zasad zaliczania kolejnych lat studiów doktoranckich.

Uzasadnienie oceny: Jednostka w wyniku kształcenia na studiach doktoranckich gwarantuje uzyskanie wszystkich zakładanych efektów kształcenia. Wprowadzony na Wydziale system punktacji ECTS jest zgodny z wymogami Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych. Jednostka posiada wiarygodny, przejrzysty i powszechnie dostępny system umożliwiający ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia.

Zalecenia:

- 1. Zaleca się poszerzenie programu studiów doktoranckich o lektoraty oraz zajęcia fakultatywne prowadzone w językach obcych. Wzbogaci to ofertę dydaktyczną oraz przyczyni się do internacjonalizacji procesu kształcenia na Wydziale.**

9. Jakość kształcenia na studiach podyplomowych

8.1 Jednostka umożliwia osiągnięcie przez słuchaczy zakładanych efektów kształcenia uwzględniających wymagania organizacji zawodowych i pracodawców oraz umożliwiających nabycie uprawnień do wykonywania zawodu lub nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy. *

8.2 Jednostka stosuje na studiach podyplomowych wiarygodny, rzetelny i przejrzysty system oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

8.3 Wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania efektów kształcenia oraz w weryfikacji i ocenie osiągniętych efektów kształcenia. *

8.4 Jednostka stosuje system ECTS, w którym liczba punktów odpowiada nakładowi pracy słuchacza studiów podyplomowych, niezbędnemu do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Ocena spełnienia kryterium 8 – znacząco

Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi

8.1 Uczelnia prowadzi studia podyplomowe „Elementy metodologii badań empirycznych w medycynie i zastosowania statystyki w badaniach biomedycznych”

(www.umed.pl/pl/index1.php?dir=akt&mn=trecs-komunikat&txt=4178). Są to studia o profilu praktycznym. Celem tych studiów jest przekazanie podstawowej wiedzy i kształcenie umiejętności w zakresie projektowania badań empirycznych w medycynie, przygotowywania publikacji naukowych,

umiejętności wyboru odpowiednich metod opracowania wyników badań, poprawnej interpretacji wyników analiz oraz ich prezentacji w publikacjach naukowych. Są to studia doskonalące ulokowane w obszarach nauk medycznych, przyrodniczych i ścisłych. Program kształcenia jest spójny z celami określonymi w dokumencie dotyczącym Strategii Rozwoju UM w Łodzi na lata 2011-2020. Studia są przeznaczone dla osób z wyższym wykształceniem mających co najmniej podstawową wiedzę z dziedziny statystyki. Rekrutacja na studia dokonywana jest w oparciu o wynik testu wiedzy składającego się z 30 pytań testowych. Test wysyłany jest do kandydatów drogą mailową. Test ten ma za zadanie określenie i dostosowanie poziomu zajęć do umiejętności i oczekiwań kandydatów.

W zakresie wiedzy określono 7 efektów kształcenia, w zakresie umiejętności 11 efektów, w zakresie kompetencji społecznych 4 efekty kształcenia. Zakładane efekty kształcenia w zakresie wiedzy dotyczą zaawansowanych metod analizy statystycznej wykorzystywanych dla naukowego wnioskowania w badaniach biomedycznych. Wiedza jest przekazywana przez kompetentny zespół wykładowców z różnych ośrodków uniwersyteckich (Poznań, Łódź, Białystok, Kraków), Polskiej Akademii Nauk i Statsoft Polska, w większości samodzielnych pracowników naukowych z tytułem prof. lub stopniem dr. hab. W trakcie studiów bardzo duży nacisk położony jest na polepszanie umiejętności poprzez zajęcia praktyczne i pracę własną studentów, którzy zobowiązani są do samodzielnego rozwiązywania zadań domowych przygotowywanych przez prowadzących zajęcia.

Studia trwają dwa semestry i obejmują 17 spotkań odbywanych w danym roku akademickim, co dwa tygodnie (225 godzin kontaktowych). Od słuchaczy wymagany jest duży wkład pracy własnej (1275 godz.) na którą składa się rozwiązanie 16 wspomnianych powyżej zadań domowych oraz przygotowanie merytoryczne do kolejnych zjazdów. Na każde zadanie przewiduje się 20 godzin pracy własnej, a na przygotowanie merytoryczne do jednego zjazdu 55 godzin pracy własnej. Z danych dostarczonych przez Uczelnię wynika jednak, że na zrobienie pracy domowej potrzebne jest od 3 do 10 godzin lekcyjnych, a z godzin przeznaczonych na przygotowanie merytoryczne słuchacza - 14 godzin przeznacza się na ponowne odsłuchanie wykładów z nagrań, a 40 godzin na naukę własną i wykorzystanie umiejętności zdobytych w czasie studiów do własnej pracy badawczej. Taki system organizacji zajęć budzi wątpliwość.

Absolwenci studiów podyplomowych nabywają umiejętności istotnych na rynku pracy, mogą znaleźć zatrudnienie w jednostkach prowadzących badania naukowe w zakresie nauk medycznych, zarówno w dziedzinach podstawowych jak i klinicznych.

8.2 Weryfikacja osiągnięcia założonych efektów kształcenia przebiega dwutorowo, w trakcie trwania studiów oraz podczas egzaminu dyplomowego. Jednostka stosuje rzetelne postępowanie mające na celu weryfikację zakładanych efektów kształcenia poprzez jednoznaczne sprecyzowanie warunków zaliczania kolejnych bloków tematycznych w oparciu o aktywność studenta na zajęciach, przygotowane prace pisemne i wystąpienia ustne, a także testy wyboru tak/nie lub testy wielokrotnego wyboru. Słuchacz jest dopuszczony do egzaminu dyplomowego po uzyskaniu efektów kształcenia potwierdzonych zaliczeniami poszczególnych modułów. Egzamin końcowy składa się z prezentacji pracy własnej, do której egzaminatorzy zadają pytania i egzaminu merytorycznego. Słuchacz jest zobowiązany do odpowiedzi na pytania losowane z dwóch zestawów pytań (3 pytania z zestawu zawierającego 35 pytań i 3 pytania z zestawu zawierającego 15 pytań). Na podstawie punktacji z nadesłanych w ciągu roku akademickiego zadań zwanych domowymi oraz na podstawie punktacji z egzaminu wylicza się średnią punktację służącą do wystawienia ocen końcowych. Wszystkie informacje dotyczące przebiegu egzaminu są rzetelnie podane w protokole z egzaminu. Osoby które nie biorą udziału w egzaminie końcowym nie uzyskują świadectw lecz zaświadczenie o uczestnictwie w studiach.

8.3 Studia podyplomowe prowadzone są wspólnie z firmą StatSoft Polska, której działalność bieżąca i doświadczenie jest zgodne z kierunkiem kształcenia. Studia zostały poprzedzone działalnością analityczno-obszerną, która pozwoliła na właściwe określenie kierunku kształcenia oraz partnera

współpracującego z zewnątrz środowiska uczelni. Przedstawiciele współpracującej w procesie dydaktycznym firmy StatSoft prowadzą około 15-20% godzin ćwiczeń. Zgłębianie tematyki obsługi programu oraz zagadnień analiz statystycznych przebiega na oprogramowaniu udostępnionym przez współpracującą firmę. W przygotowanie wspomnianych prac domowych zaangażowani zostali także pracownicy StatSoft. Gwarantuje to stały element upracticznienia prowadzonych studiów oraz ciągłą weryfikację treści programowych przez interesariuszy zewnętrznych. Jednocześnie także interesariusze zewnętrzni, tj. pracownicy firmy StatSoft biorą udział w ocenie wspomnianych powyżej prac domowych.

8.4 Jednostka przypisała studiom podyplomowym 60 punktów ECTS, z czego 51 punktów przypisano pracy własnej, na której realizację przeznaczono łącznie 1275 godz. Nie wydaje się możliwe, aby słuchacze studiów podyplomowych przeznaczali na pracę własną 1275 godzin, bo biorąc pod uwagę 30-tygodniowy rok akademicki, musieliby poświęcać na te studia ponad 40 godzin tygodniowo Punkty ECTS przyznane za wysłuchanie wykładu w czasie godzin kontaktowych są dublowane z punktami ECTS przyznanymi za ponowne wysłuchanie tych samych wykładów z nagrań. Sposób wliczenia godzin pracy własnej i tym samym liczby punktów ECTS jest nieprawidłowy.

Uzasadnienie: Program studiów podyplomowych opracowano we współpracy z firmą StatSoft. Stosowane metody weryfikacji są odpowiednie do realizowanych efektów kształcenia. Organizacja zajęć budzi wątpliwość. Podobnie jak sposób naliczania punktów ECTS.

Zalecenia:

1. **Należy zweryfikować organizację zajęć na studiach podyplomowych oraz liczbę punktów ECTS opisującą poszczególne formy pracy słuchacza.**

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

WL UM w Łodzi zasadniczo dobrze określił swoje mocne strony. Są nimi bez wątpienia kadra posiadająca bardzo wysokie kwalifikacje i polityka kadrowa prowadzona przez WL oraz infrastruktura dydaktyczna. Należy jednak zwrócić uwagę, że funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, mimo, że ocenione pozytywnie, wymaga pewnego dopracowania, co wskazano w zaleceniach do punktu nr 2 Raportu.

W słabych stronach wskazano między innymi rozproszoną bazę kształcenia praktycznego, co jest bardzo powszechne i dotyczy większości Uniwersytetów Medycznych w Polsce. Uczelnia dostrzega także zbyt niski stopień wymiany międzynarodowej.

W opinii ZO PKA Uczelnia właściwie identyfikuje swoje mocne i słabe strony, a także prawidłowo rozpoznaje szanse i zagrożenia. Strategia WL w kontekście analizy SWAT jest prawidłowa.

Dobre praktyki

Na uznanie zasługuje wdrożenie trójstopniowego systemu egzaminowania z przedmiotów klinicznych na VI roku na kierunku lekarskim, który obejmuje test i egzamin kliniczny (praktyczny i ustny).

Przewodnicząca Zespołu oceniającego:

Dr hab. Bożena Czarkowska - Pączek